

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2026

Chișinău

Cu privire la instituirea Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”

În temeiul art. 22 lit. c) și d) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 6-12, art. 44), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se instituie Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”.
2. Se aprobă:
 - 2.1. Conceptul Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”, conform anexei nr. 1;
 - 2.2. Regulamentul privind modul de ținere a resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”, conform anexei nr. 2.
3. Realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va sigura din contul și în limitele mijloacelor financiare aprobate Ministerului Culturii prin legea bugetară anuală, precum și din alte surse prevăzute de legislație.
4. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Culturii.
5. Prezenta hotărâre intră în vigoare la expirarea termenului de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

ALEXANDRU MUNTEANU

Contrasemnează:

Ministrul culturii

Cristian Jardan

CONCEPTUL
Sistemului informațional
„Registrul circulației bunurilor culturale mobile”

Capitolul I
INTRODUCERE

1. În contextul adoptării de către Republica Moldova a aquis-ului european, cadrul normativ și instituțional în domeniul bunurilor culturale mobile au fost modificate după cum urmează:

1.1. a fost amendată Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (în continuare – *Legea nr. 280/2011*);

1.2. Codul vamal nr. 95/2021, în speță articolele cu referire la bunurile culturale au fost ajustate la prevederile legii menționate .

Prin Hotărârea Guvernului nr. 470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (în continuare – *Hotărârea Guvernului nr. 470/2023*) a fost aprobat Regulamentul privind circulația bunurilor culturale mobile, iar modificările normative au determinat crearea Serviciului de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile (în continuare – *SECBCM*), cu scopul de a concentra sarcinile de evidență a bunurilor culturale și a monitoriza circulația acestora în cadrul unei entități distincte.

2. Crearea Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” (în continuare – *SI RCBCM*) este determinată, în principal, de ajustarea cadrului normativ național conform prevederilor Legii nr. 280/2011, asigurând trasabilitatea bunurilor culturale mobile.

3. Nivelul actual de informatizare în domeniul patrimoniului cultural mobil este marcat de necesitatea gestiunii centralizate cu sistemele informaționale relevante. În acest sens, SI RCBCM oferă un mecanism eficient de evidență și supraveghere a circulației bunurilor culturale mobile.

4. Conceptul SI RCBCM (în continuare – *Concept*) specifică cerințele generale față de SI RCBCM, destinat constituirii și ținerii Registrului circulației bunurilor culturale mobile și reglementează destinația, scopul creării acestuia, funcțiile de bază, obiectele și infrastructura informațională a sistemului, cerințele de bază privind furnizarea informațiilor și preluarea acestora de către autoritățile cu atribuții în circulația bunurilor culturale, pentru a se asigura că circulația acestora este conformă cerințelor stabilite în cadrul normativ și cerințelor cu

privire la securitatea și protecția informațiilor, inclusiv pentru a contribui la contracararea traficului ilicit de bunuri culturale.

Capitolul II DISPOZIȚII GENERALE

5. Resursa informațională formată de SI RCBCM este parte componentă a resurselor informaționale de stat ale Republicii Moldova, și anume a segmentului „Resurse culturale”. SI RCBCM este singura sursă oficială de informație privind bunurile culturale mobile și reprezintă totalitatea resurselor și tehnologiilor informaționale interdependente, a metodelor și a personalului, destinate păstrării, prelucrării și furnizării informației cu privire la evidența, scoaterea și introducerea bunurilor culturale mobile, la subiecții supuși monitorizării și la autoritățile de monitorizare și supraveghere a domeniului, la activitățile desfășurate și măsurile luate de către acestea, la cererile, notificările, certificatele, adeverințele și deciziile de interdicere a punerii bunurilor culturale în liberă circulație.

6. SI RCBCM pune la dispoziția autorităților de monitorizare și supraveghere a domeniului un instrument eficient și centralizat pentru monitorizarea activităților desfășurate și a măsurilor aplicate de acestea, în cooperare cu Serviciul Vamal, pentru a asigura desfășurarea circulației bunurilor culturale conform cerințelor normative, pentru a nu pune în pericol patrimoniul cultural mobil și pentru a nu genera riscuri asociate traficului ilicit de bunuri culturale.

7. Noțiunile utilizate în prezentul Concept au semnificațiile prevăzute în Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, în Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și în Legea nr. 280/2011.

8. Scopurile SI RCBCM sunt următoarele:

8.1. asigurarea cu o soluție informatică performantă, utilizată ca suport pentru automatizarea activității pentru implementarea prevederilor cadrului normativ privind circulația bunurilor culturale;

8.2. organizarea interacțiunii eficiente și a schimbului de informații dintre SECBCM și Serviciul Vamal prin utilizarea sistemelor informaționale;

8.3. creșterea trasabilității bunurilor culturale mobile prin urmărirea digitală a circulației acestora (export, import, transfer, împrumut, restituire), în conformitate cu legislația națională și cu standardele Uniunii Europene;

8.4. colectarea și prelucrarea operativă a informațiilor privind circulația bunurilor culturale;

8.5. ținerea evidenței statistice și analitice privind activitățile desfășurate și măsurile aplicate de către autoritățile competente în domeniul circulației bunurilor culturale mobile;

8.6. asigurarea schimbului de date obligatoriu cu Serviciul Vamal, pentru controlul circulației bunurilor culturale mobile, conform Codului vamal nr. 95/2021 și Hotărârii Guvernului nr. 470/2023.

9. SI RCBCM are următoarele sarcini:

9.1. asigurarea înregistrării și prelucrării informațiilor privind activitățile desfășurate de către autoritățile competente în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil și al circulației bunurilor culturale, inclusiv a măsurilor administrative dispuse în cazul constatării nerespectării regimului de protejare sau a operațiunilor de export/import;

9.2. recepționarea notificărilor privind respingerea solicitărilor de scoatere definitivă sau temporară a bunurilor culturale mobile și a datelor asociate, transmise de către Serviciul Vamal, în scopul prevenirii și neadmiterii scoaterii ilicite a bunurilor culturale mobile din Republica Moldova;

9.3. asigurarea interacțiunii informaționale și a interoperabilității cu bazele de date gestionate de către SECBCM, Serviciul Vamal și alte autorități publice relevante, în vederea schimbului de date referitoare la circulația, exportul și importul bunurilor culturale mobile;

9.4. controlul accesului la date și asigurarea securității informaționale la formarea, stocarea și exploatarea SI RCBCM, în conformitate cu cerințele cadrului normativ privind securitatea cibernetică, protecția datelor cu caracter personal și utilizarea infrastructurii guvernamentale de interoperabilitate.

10. Principiile de bază ale SI RCBCM sunt următoarele:

10.1. *principiul legalității*, care presupune crearea, dezvoltarea și exploatarea SI RCBCM în conformitate cu legislația Republicii Moldova;

10.2. *principiul integrității datelor*, care presupune păstrarea conținutului și interpretarea univocă a informațiilor în condițiile unor acțiuni accidentale. Integritatea se consideră păstrată dacă datele nu au fost denaturate sau distruse;

10.3. *principiul veridicității datelor*, care presupune gestionarea informațiilor privind bunurile culturale mobile în baza unor date autentice și confirmate de documentele oficiale;

10.4. *principiul plenitudinii datelor*, care are în vedere asigurarea volumului complet al informațiilor gestionate de SI RCBCM, conform actelor normative în domeniul patrimoniului cultural mobil;

10.5. *principiul confidențialității informației*, care se referă la restricționarea accesului persoanelor neautorizate la informațiile cu acces limitat, inclusiv cele cu caracter personal sau sensibile;

10.6. *principiul securității informaționale*, care presupune asigurarea nivelului necesar de integritate, confidențialitate și disponibilitate a datelor, precum și protecția acestora împotriva pierderii, alterării, denaturării, deteriorării, modificării, accesului ori a utilizării neautorizate. Securitatea SI RCBCM implică

reziliența la atacuri cibernetice și protecția datelor atât la nivel de sistem, cât și la nivel de conținut;

10.7. *principiul compatibilității*, conform căruia SI RCBCM trebuie să fie compatibil cu alte sisteme informaționale publice existente în țară și cu infrastructura guvernamentală de interoperabilitate;

10.8. *principiul dezvoltării progresive*, care presupune perfecționarea continuă a SI RCBCM în conformitate cu apariția unor noi obiecte, procese și cerințe normative;

10.9. *principiul modularității și al scalabilității*, care asigură posibilitatea de a extinde sau a adapta funcționalitățile SI RCBCM fără modificarea componentelor existente;

10.10. *principiul neexcesivității și pertinentei prelucrării datelor cu caracter personal*, care subliniază necesitatea limitării volumului de date prelucrate, astfel încât să fie gestionate doar informațiile relevante și necesare scopului SI RCBCM.

11. Principiul specific al SI RCBCM este trasabilitatea bunurilor culturale mobile, care presupune înregistrarea și monitorizarea continuă a tuturor operațiunilor de circulație a bunurilor culturale mobile, astfel încât să permită cunoașterea istoricului circuitului acestora.

Capitolul III **SPAȚIUL JURIDICO-NORMATIV** **AL FUNCȚIONĂRII SI RCBCM**

12. Dezvoltarea, administrarea și exploatarea SI RCBCM se realizează în conformitate cu legislația Republicii Moldova și cu standardele tehnice în vigoare, după cum urmează:

12.1. cadrul juridic al funcționării SI RCBCM este constituit din următoarele acte normative în domeniul informatizării și al resurselor informaționale de stat:

12.1.1. Legea nr. 1069/2000 cu privire la informatică;

12.1.2. Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat;

12.1.3. Legea nr. 71/2007 cu privire la registre;

12.1.4. Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității;

12.1.5. Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător;

12.1.6. Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor;

12.1.7. Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate;

12.1.8. Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;

12.1.9. Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013 privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass);

12.1.10. Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud);

12.1.11. Hotărârea Guvernului nr. 405/2014 privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign);

12.1.12. Hotărârea Guvernului nr. 708/2014 privind serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog);

12.1.13. Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat;

12.1.14. Hotărârea Guvernului nr. 683/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare;

12.1.15. Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect);

12.1.16. Hotărârea Guvernului nr. 412/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind utilizarea, administrarea și dezvoltarea Portalului guvernamental al unităților de drept;

12.1.17. Hotărârea Guvernului nr. 413/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind utilizarea, administrarea și dezvoltarea Portalului guvernamental al cetățeanului;

12.1.18. Hotărârea Guvernului nr. 712/2020 cu privire la serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay);

12.1.19. Hotărârea Guvernului nr. 376/2020 pentru aprobarea Conceptului serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify) și a Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify);

12.1.20. Hotărârea Guvernului nr. 323/2021 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Catalogul semantic” și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului format de Sistemul informațional „Catalogul semantic”;

12.1.21. Hotărârea Guvernului nr. 650/2023 cu privire la aprobarea Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023–2030;

12.1.22. Hotărârea Guvernului nr. 305/2024 cu privire la platforma de găzduire și partajare a documentelor (MDocs);

12.1.23. Hotărârea Guvernului nr. 677/2025 cu privire la consolidarea accesului la serviciile publice electronice în cadrul Portalului guvernamental integrat EVO utilizat la prestarea serviciilor publice electronice și aprobarea măsurilor necesare pentru implementarea modelului unitar de design;

12.2. SI RCBCM funcționează în domeniul protecției datelor cu caracter personal și al accesului la informație în conformitate cu următoarele acte normative:

12.2.1. Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal;

12.2.2. Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public;

12.3. funcționarea SI RCBCM în domeniul securității cibernetice și al infrastructurilor critice se realizează în conformitate cu următoarele acte normative:

12.3.1. Hotărârea Guvernului nr. 737/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora;

12.3.2. Hotărârea Guvernului nr. 562/2025 cu privire la modul de realizare a obligațiilor de asigurare a securității cibernetice de către furnizorii de servicii în sectoarele critice;

12.4. funcționarea SI RCBCM în domeniul bunurilor culturale mobile și al regimului vamal se realizează în conformitate cu următoarele acte normative:

12.4.1. Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil;

12.4.2. Codul vamal al Republicii Moldova nr. 95/2021;

12.4.3. Hotărârea Guvernului nr. 92/2023 pentru punerea în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021;

12.4.4. Hotărârea Guvernului nr. 470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil;

12.5. standardele și reglementările tehnice aplicabile. La elaborarea și implementarea SI RCBCM se vor respecta următoarele standarde și reglementări tehnice:

12.5.1. SM EN ISO/IEC 27001 – Securitatea informației, securitatea cibernetică și protecția vieții private. Sisteme de management al securității informației – Cerințe;

12.5.2. SM EN ISO/IEC 27002 – Securitatea informației, securitatea cibernetică și protecția vieții private. Măsuri de control al securității informației;

12.5.3. SM EN ISO/IEC 12207 – Ingineria sistemelor și software-ului. Procesele ciclului de viață al software-ului;

12.5.4. SM EN ISO/IEC 15288 – Ingineria sistemelor și software-ului. Procesele ciclului de viață al sistemului;

12.5.5. SM EN ISO/IEC 15408-1 – Tehnologia informației. Tehnici de securitate. Criterii de evaluare pentru securitatea TI. Partea 1: Introducere și model general;

12.5.6. SM EN ISO/IEC 15408-2 – Partea 2: Cerințe funcționale de securitate;

12.5.7. SM EN ISO/IEC 15408-3 – Partea 3: Cerințe de asigurare a securității;

12.5.8. Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viața al software-ului” RT 38370656-002:2006, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006.

Capitolul IV SPAȚIUL FUNCȚIONAL AL SI RCBCM

Secțiunea 1 Funcțiile de bază ale SI RCBCM

13. SI RCBCM realizează următoarele funcții de bază:

13.1. formarea bazei de date a SI RCBCM, care se realizează prin:

13.1.1. luarea în evidență primară, care constă în atribuirea identificadorului unic obiectului de evidență și introducerea în baza de date a volumului stabilit de date;

13.1.2. actualizarea datelor, care presupune actualizarea sistematică a bazei de date la modificarea sau completarea datelor obiectelor de evidență;

13.1.3. scoaterea din evidență, care nu presupune excluderea fizică a datelor, ci doar schimbarea statutului acestora. Informația în SI RCBCM se introduce numai în baza documentelor ce confirmă veridicitatea datelor, cu specificarea documentului în baza căruia s-a realizat actualizarea lor. Toate modificările în SI RCBCM se păstrează în ordine cronologică;

13.2. asigurarea informațională. Datele din resursa informațională creată de SI RCBCM sunt accesibile subiecților raporturilor juridice ai SI RCBCM, inclusiv în cazul schimbului informațional dintre participanții acestuia. Nivelul de acces al beneficiarului la resursa informațională creată de SI RCBCM este stabilit de Regulamentul privind modul de ținere a SI RCBCM și de prevederile cadrului normativ;

13.3. asigurarea securității informației, care se realizează prin aplicarea măsurilor de protecție la toate etapele de colectare, de păstrare și utilizare a resurselor informaționale;

13.4. asigurarea funcționării, care se efectuează prin garantarea funcționării continue a SI RBCM sub toate aspectele.

Secțiunea a 2-a

Contururile funcționale de bază

14. Contururile funcționale ale SI RCBCM definesc principalele direcții de utilizare și valorificare a datelor, precum și procesele informaționale esențiale prin care se asigură evidența, monitorizarea și trasabilitatea bunurilor culturale mobile în cadrul unui flux unitar și coerent de schimb de informații între autoritățile competente și utilizatorii autorizați.

15. SI RCBCM include următoarele contururi funcționale:

- 15.1. conturul de coordonare și administrare;
- 15.2. conturul de participare;
- 15.3. conturul de guvernare și raportare.

16. Conturul de coordonare și administrare are următoarele funcții specifice (realizate de către SECBCM):

- 16.1. administrarea bazelor de date, a clasificatoarelor și nomenclatoarelor utilizate;
- 16.2. gestionarea identității și a accesului destinatarilor (autentificare prin intermediul serviciului electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass), control pe rol/competență);
- 16.3. semnarea și validarea documentelor prin intermediul serviciului electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign);
- 16.4. jurnalizarea și auditarea evenimentelor prin intermediul serviciului electronic guvernamental de jurnalizare (MLog);
- 16.5. aplicarea măsurilor de securitate conform SM EN ISO/IEC 27001, SM EN ISO/IEC și cerințelor Serviciului Tehnologia Informațională și Securitatea Cibernetică;
- 16.6. protecția datelor cu caracter personal conform Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal;
- 16.7. mentenanța tehnică și administrarea infrastructurii găzduite pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud);
- 16.8. interoperabilitatea tehnică prin platforma de interoperabilitate (MConnect) și coordonarea schimburilor de date cu Serviciul Vamal și alte autorități participante;
- 16.9. consolidarea rapoartelor statistice și operaționale pentru Ministerul Culturii și Guvern.

17. Conturul de participare include următoarele funcții specifice (realizate de către Serviciul Vamal):

- 17.1. recepționarea și validarea electronică a documentelor transmise prin SI RCBCM;

17.2. schimbul de date cu Sistemul informațional integrat vamal „Asycuda World” prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect);

17.3. notificarea automată a rezultatelor controalelor vamale;

17.4. jurnalizarea evenimentelor prin intermediul serviciului electronic guvernamental de jurnalizare (MLog);

17.5. elaborarea rapoartelor statistice privind operațiunile înregistrate cu bunurile culturale mobile;

17.6. preluarea automată din Sistemul informațional integrat vamal „Asycuda World” a datelor declarației vamale (numărul, data, regimul vamal, articolul de marfă, biroul vamal, statutul controlului);

17.7. transmiterea automată către Serviciul Vamal a informațiilor privind actele emise de SI RCBCM relevante pentru controlul vamal al circulației bunurilor culturale mobile;

17.8. generarea notificărilor de recepționare, de acceptare sau de refuz al actului emis;

17.8.1. schimbul de date dintre SI RCBCM și Serviciul Vamal se realizează prin mesaje standardizate (înștiințare de recepționare, înștiințare de acceptare și înștiințare de refuz), transmise prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), semnate electronic prin intermediul serviciului electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign) și jurnalizate automat cu ajutorul serviciului electronic guvernamental de jurnalizare (MLog);

17.9. verificarea autenticității documentelor SI RCBCM prezentate la controlul vamal;

17.10. corelarea operațiunilor de introducere/scoatere cu registrele interne ale SECBCM.

18. Conturul de guvernanță și raportare include următoarele funcții specifice (realizate de către Ministerul Culturii):

18.1. aprobarea politicilor de dezvoltare și interoperabilitate;

18.2. analiza și utilizarea rapoartelor consolidate furnizate de către SECBCM;

18.3. coordonarea cooperării internaționale și armonizarea cadrului normativ;

18.4. asigurarea conformității SI RCBCM cu politicile de transformare digitală ale statului.

19. Arhitectura funcțională a SI RCBCM este modulară și interoperabilă, concepută pentru:

19.1. gestionarea completă, trasabilă și securizată a proceselor de evidență, expertizare, autorizare și circulație a bunurilor culturale mobile;

19.2. integrarea cu sistemele informaționale partajate (MConnect, MPass, MSign, MLog, MNotify, MPay);

19.3. conformitatea cu cerințele privind protecția datelor și securitatea cibernetică, stabilite de cadrul normativ național și standardele internaționale aplicabile;

19.4. toate înregistrările introduse în SI RCBCM sunt confirmate prin semnătura electronică calificată a registratorului.

Secțiunea a 3-a **Interconexiunea cu alte sisteme**

20. Pentru asigurarea funcționării eficiente, sigure și interoperabile, SI RCBCM se integrează cu sistemele informaționale partajate, instituite de către Guvern. Arhitectura SI RCBCM se proiectează astfel încât, pe lângă realizarea schimbului de date sincron prin platforma de interoperabilitate (MConnect), să permită integrarea cu componenta MConnect Events, pentru expunerea evenimentelor sistemice în timp real, în contextul realizării serviciilor proactive, conform ghidului tehnic publicat de către Agenția de Guvernare Electronică. Acestea sunt:

20.1. platforma de interoperabilitate (MConnect), care asigură schimbul securizat de date și interoperabilitatea cu alte sisteme informaționale de stat;

20.2. serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass), care permite identificarea electronică și autentificarea destinatarilor SI RCBCM;

20.3. serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), care permite semnarea electronică a documentelor și operațiunilor efectuate în SI RCBCM;

20.4. serviciul guvernamental de jurnalizare (MLog), care permite înregistrarea, monitorizarea și auditarea evenimentelor din sistem, pentru asigurarea trasabilității, integrității și securității operațiunilor electronice;

20.5. serviciul guvernamental de notificare electronică (MNotify), care asigură transmiterea automată a notificărilor și informărilor către destinatari;

20.6. serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay), pentru procesarea online a plăților aferente serviciilor electronice oferite prin SI RCBCM (achitarea taxelor pentru eliberarea adeverințelor, certificatelor etc.);

20.7. Portalul guvernamental integrat EVO, care oferă acces simplificat pentru persoanele juridice și persoanele fizice la serviciile și la informațiile disponibile prin SI RCBCM. Prin intermediul Portalului guvernamental integrat EVO, persoanele juridice vor putea vizualiza datele din registru și vor putea obține informațiile documentate despre persoanele fizice și unitățile de drept;

20.8. platforma de găzduire și partajare a documentelor (MDocs), care asigură stocarea și partajarea online a documentelor rezultate din activitatea administrativă a autorităților și instituțiilor publice.

Capitolul V

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ A SI RCBCM

21. Funcțiile de bază ce țin de formarea și exploatarea SI RCBCM sunt distribuite între proprietarul, posesorul, deținătorul, administratorul tehnic și utilizatorii SI RCBCM. Proprietar al SI RCBCM este Republica Moldova.

22. Posesorul SI RCBCM este Ministerul Culturii, în calitate de autoritate publică centrală responsabilă de politicile de stat în domeniul patrimoniului cultural național. Ministerul Culturii are următoarele atribuții:

22.1. exercită rolul de coordonator de domeniu;

22.2. asigură condițiile juridice, organizaționale, metodologice, financiare și tehnice pentru crearea, administrarea și dezvoltarea SI RCBCM;

22.3. coordonează și monitorizează procesele de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, conform Legii nr. 280/2011 și Hotărârii Guvernului nr. 470/2023.

23. Administratorul tehnic al SI RCBCM este Instituția Publică Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (în continuare – *STISC*), care își exercită atribuțiile exclusiv în limitele stabilite de cadrul normativ în domeniul administrării tehnice și menținerii sistemelor informaționale de stat.

24. Deținătorul SI RCBCM este SECBCM, autoritatea administrativă subordonată Ministerului Culturii. SECBCM exercită următoarele atribuții:

24.1. administrarea bazelor de date, a fluxurilor informaționale și a componentelor funcționale;

24.2. gestionarea drepturilor de acces și atribuirea nivelurilor de acces destinatarilor, prin intermediul serviciului electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass);

24.3. gestionarea și actualizarea nomenclatoarelor, a clasificatoarelor și a tipurilor de documente utilizate în SI RCBCM;

24.4. monitorizarea activităților și auditarea evenimentelor prin serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog);

24.5. aplicarea măsurilor de securitate cibernetică, confidențialitate și integritate a datelor, conform SM EN ISO/IEC 27001, SM EN ISO/IEC 27002, Hotărârii Guvernului 201/2017 privind aprobarea Cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică și a politicilor STISC privind infrastructura guvernamentală comună;

24.6. instruirea și suportul pentru destinatarii autorizați;

24.7. raportarea periodică către Ministerul Culturii și către STISC privind performanța, securitatea și disponibilitatea SI RCBCM.

25. Utilizatorii datelor din SI RCBCM sunt persoanele fizice sau persoanele juridice de drept public sau privat care utilizează informațiile generate de SI RCBCM conform competențelor legale, în scopul exercitării atribuțiilor funcționale, a procesului decizional și a informării publice. Nivelurile de acces și drepturile de utilizare sunt stabilite de către SECBCM în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal și cu regulamentele interne de exploatare.

26. Utilizatorii SI RCBCM sunt autoritățile competente în domeniul gestionării și circulației bunurilor culturale mobile, după cum urmează:

26.1. Ministerul Culturii – posesor al SI RCBCM și autoritate responsabilă de politicile de stat în domeniu;

26.2. STISC – administratorul tehnic al SI RCBCM;

26.3 SECBCM – deținătorul SI RCBCM, în sensul art. 11 și 12 din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre;

26.4. Serviciul Vamal – partenerul instituțional responsabil de efectuarea controlului vamal și de monitorizarea operațiunilor de export și import ale bunurilor culturale mobile. Serviciul Vamal are calitatea de furnizor și destinatar de date, conform art. 14 și 15 din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.

Capitolul VI

DOCUMENTELE SI RCBCM

27. În cadrul SI RCBCM se utilizează documente electronice generate, procesate și gestionate în conformitate cu Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere și cu actele normative privind documentul și semnătura electronică. Documentele utilizate în SI RCBCM se clasifică în următoarele categorii:

27.1. *documente de intrare* – cereri de emitere a certificatului de export, cereri de emitere a adeverinței de export, cereri de efectuare a expertizelor, fișiere electronice introduse de destinatarii autorizați pentru inițierea, actualizarea sau completarea proceselor de evidență, autorizare, expertizare și circulație a bunurilor culturale mobile;

27.2. *documente de ieșire* – documente electronice generate automat de SI RCBCM în urma procesării datelor (certIFICATE de export, adeverințe de export, notificări de export, notificări de import, decizii administrative și rapoarte statistice);

27.3. *documente tehnologice* – documente interne destinate administrării SI RCBCM (inclusiv documente de interoperabilitate, care includ mesaje electronice, protocoale de schimb și documente tehnice aferente integrării cu serviciile guvernamentale conexe);

28. Documentele de intrare, de ieșire și tehnologice se generează în conformitate cu formularele și modelele stabilite de Regulamentul privind circulația bunurilor culturale mobile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 470/2023, precum și conform cerințelor tehnice ale platformei de interoperabilitate (MConnect). Toate documentele sunt semnate electronic prin intermediul serviciului electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), marcate temporal și arhivate electronic în conformitate cu standardele SM EN ISO/IEC 27001 și SM EN ISO/IEC 27002.

29. Documentele tehnologice ale SI RCBCM includ:

29.1. documentația tehnică de descriere a structurii de date, a fluxurilor informaționale și a interfețelor de interoperabilitate;

29.2. nomenclatoarele, clasificatoarele și ghidurile de utilizare;

29.3. jurnalele de evenimente și rapoartele de audit generate prin serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog);

29.4. procesele de backup, de restaurare și arhivare digitală, efectuate conform politicilor de securitate ale platformei tehnologice guvernamentale comune (MCloud) și cerințelor STISC.

Capitolul VII

SPAȚIUL INFORMAȚIONAL AL SI RBCM

30. Spațiul informațional al SI RCBCM reprezintă totalitatea obiectelor informaționale, a atributelor și scenariilor aferente acestora. Totalitatea obiectelor informaționale este determinată de destinația SI RCBCM și include următoarele obiecte informaționale și scenariile acestora:

30.1. cererea de eliberare a certificatului de export (definitiv sau temporar):

30.1.1. completarea formularului;

30.1.2. anexarea copiei actului de identitate valabil, a fotografiei bunului;

30.2. cererea de eliberare a adeverinței de export:

30.2.1. completarea formularului;

30.2.2. anexarea copiei actului de identitate valabil, a fotografiei bunului;

30.3. raportul de expertiză:

30.3.1. prezentarea fizică a bunului către expertul acreditat;

30.3.2. expertizarea bunului;

30.3.3. achitarea taxei de stat;

30.3.4. emiterea raportului de expertiză;

30.3.4. validarea raportului de către autoritatea emitentă prin contrasemnarea electronică;

30.4. certificatul de export/adeverința de export emise în format electronic:
 30.4.1. completarea formularului certificatului de export/adeverinței de export, contrasemnarea electronică;

30.5. notificarea privind introducerea bunurilor culturale mobile:
 30.5.1. recepționarea solicitării;
 30.5.2. examinarea solicitării, solicitarea actelor suplimentare (după caz);
 30.5.3. emiterea notificării, contrasemnarea electronică;

30.6 notificarea privind scoaterea bunurilor culturale mobile:
 30.6. 1. recepționarea solicitării;
 30.6.2. examinarea solicitării;
 30.6.3. solicitarea actelor suplimentare (după caz);
 30.6.4. emiterea notificării, contrasemnarea electronică;

31. Fiecare obiect informațional este determinat printr-un identificator unic de sistem (IUS), generat automat la momentul creării documentului. Identificatorul permite urmărirea ciclului de viață al obiectului informațional și asigură trasabilitatea și integritatea datelor în procesele de audit, arhivare și interoperabilitate. Structura și regulile de formare a identificatorilor sunt stabilite de către STISC și SECBCM. Pentru fiecare obiect informațional, identificatorul va include:

31.1. pentru cererea de eliberare a certificatului, menționată la pct. 30.1 – prefix SI RCBCM/tip obiect/an înregistrare/număr secvențial;

31.2. pentru cererea de eliberare a adeverinței, menționată la pct. 30.2 – prefix SI RBCM/tip obiect/an înregistrare/număr secvențial;

31.3. pentru raportul de expertiză, menționat la pct. 30.3 – prefix SI RCBCM/tip obiect/an înregistrare/număr secvențial;

31.4. pentru certificat de export și adeverință de export, menționat la pct. 30.4 – prefix SI RCBCM/tip obiect/an emitere/număr secvențial;

31.5. pentru notificarea privind introducerea bunurilor culturale mobile, menționată la pct. 30.5 – prefix SI RCBCM/tip obiect/an/număr secvențial;

31.6. pentru notificarea privind scoaterea bunurilor culturale mobile, menționată la pct. 30.6 – prefix SI RCBCM/tip obiect/an/număr secvențial;

31.7. pentru obiectul informațional „Persoană fizică” – IDNP preluat din Registrul de stat al populației;

31.8. pentru obiectul informațional „Persoana juridică” - IDNO preluat din Registrul de stat al unităților de drept.

32. Datele gestionate de SI RCBCM sunt structurate în funcție de destinație și nivelul de acces, fiind clasificate în:

- 32.1. date de identificare a bunurilor culturale mobile;
- 32.2. date privind expertizarea și clasificarea bunurilor;
- 32.3. date privind autorizarea, exportul, importul și circulația temporară;
- 32.4. date referitoare la titularii de drepturi și la autoritățile implicate;
- 32.5. date de interoperabilitate și jurnale de evenimente.

33. Pentru a asigura consistența, interoperabilitatea și compatibilitatea cu alte registre de stat, în SI RCBCM se utilizează un sistem unificat de clasificatoare și nomenclatoare, elaborat în conformitate cu clasificatoarele naționale și internaționale, care sunt utilizate în forma lor oficială și reprezintă:

- 33.1. clasificatoare naționale – CUATM, CTP, CFOJ, CAEM-2, CCN;
- 33.2. clasificatoare de domeniu – tipuri de bunuri culturale mobile, categorii de circulație, statute juridice, tipuri de documente;
- 33.3. clasificatoare internaționale – coduri armonizate TARIC și standarde ICCD pentru obiecte de patrimoniu.

34. Clasificatoarele și nomenclatoarele specifice domeniului bunurilor culturale mobile se elaborează și se actualizează de către SECBCM în baza competențelor sale legale de gestionare a evidenței și a Registrului patrimoniului cultural național mobil, cu avizul Ministerului Culturii și în coordonare cu STISC, în scopul asigurării interoperabilității și compatibilității cu alte registre de stat. Pentru asigurarea interoperabilității și a schimbului de date cu alte sisteme și resurse informaționale de stat, SECBCM înregistrează activele semantice utilizate în Sistemul informațional „Catalogul semantic”.

35. Pentru a asigura schimbul sigur, coerent și automatizat de date, SI RCBCM interacționează, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), cu următoarele resurse și servicii guvernamentale comune:

- 35.1. Registrul de stat al populației – pentru identificarea și validarea datelor despre persoanele fizice (IDNP);
- 35.2. Registrul de stat al unităților de drept – pentru verificarea identicatorului unic al unității de drept (IDNO);
- 35.3. Sistemul informațional integrat vamal („Asycuda World”) – pentru schimbul de date privind scoaterea, introducerea și reintroducerea bunurilor culturale mobile.

Capitolul VIII

SPAȚIUL TEHNOLOGIC AL SI RCBCM

36. SI RCBCM este proiectat ca un sistem modular, bazat pe componente integrate și compatibil cu tehnologiile de tip *cloud computing*. Arhitectura SI RCBCM asigură dezvoltarea scalabilă, interoperabilitatea, securitatea informațională și implementarea modificărilor fără întreruperea funcționării acestuia.

37. Dezvoltarea și modernizarea SI RCBCM se realizează etapizat, în funcție de prioritățile stabilite de către posesor și deținător, cu respectarea cerințelor din Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConect) și Hotărârea Guvernului nr. 562/2025 cu privire la modul de realizare a obligațiilor de asigurare a securității cibernetice de către furnizorii de servicii în sectoarele critice.

38. Arhitectura tehnologică a SI RCBCM este organizată în trei niveluri interdependente:

38.1. nivelul de prezentare include interfața destinatarilor autorizați, care asigură accesul securizat și interacțiunea intuitivă cu funcționalitățile SI RCBCM;

38.2. nivelul aplicațiilor conține logica funcțională și mecanismele de procesare, validare și integrare a datelor;

38.3. nivelul de date cuprinde bazele de date și resursele de stocare, administrate conform standardelor de securitate și integritate.

39. Platforma tehnologică a SI RCBCM utilizează tehnologii moderne, bazate pe standarde deschise și nonproprietary, compatibile cu infrastructura guvernamentală comună și cu alte sisteme informaționale de stat. Dezvoltarea, operarea și mentenanța sistemului se efectuează în conformitate cu standardele SM EN ISO/IEC 27001, SM EN ISO/IEC 27002 și SM EN ISO/IEC 15408, precum și cu cerințele stabilite de STISC.

40. În procesul de dezvoltare și exploatare, SI RCBCM respectă următoarele linii directe tehnologice:

40.1. modularitate și scalabilitate, pentru adaptarea ușoară la cerințele de extindere și integrare;

40.2. arhitectură orientată pe servicii (SOA), care permite reutilizarea componentelor și integrarea cu alte sisteme;

40.3. continuitate operațională, asigurată prin mecanisme de redundanță, backup și restaurare;

40.4. protecție și confidențialitate a datelor, conform cadrului național de securitate cibernetică;

40.5. administrare a identității și accesului, pe baza autentificării prin serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) și a unei matrice de drepturi configurate după roluri;

40.6. asigurare a jurnalizării complete, prin serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog), pentru trasabilitatea acțiunilor destinatarilor și a evenimentelor de sistem;

40.7. mentenanță și costuri optimizate, prin utilizarea infrastructurii guvernamentale comune și a resurselor partajate în platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud).

41. Conformitatea tehnologică a SI RCBCM este asigurată prin:

41.1. respectarea standardelor internaționale privind structura, calitatea și securitatea datelor (SM EN ISO/IEC 27001, SM EN ISO/IEC 27002, SM EN ISO/IEC 15408, SM EN ISO/IEC 25010);

41.2. utilizarea protocoalelor și formatelor deschise de schimb de date (XML, JSON, SOAP, REST, HTTPS);

41.3. compatibilitatea cu cerințele de interoperabilitate, specificate în Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConect);

41.4. suportul interfețelor web, accesibile securizat prin browser, conform politicilor STISC.

42. SI RCBCM urmează să utilizeze platforma de găzduire bazată pe tehnologii de tip container, care presupune utilizarea rațională a resurselor. SI RCBCM utilizează și integrează următoarele servicii guvernamentale comune:

42.1. serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) – pentru autentificarea și identificarea electronică a destinatarilor;

42.2. serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign) – pentru semnarea electronică a documentelor și a operațiunilor;

42.3. serviciul guvernamental de notificare electronică (MNotify) – pentru notificarea electronică a destinatarilor;

42.4. serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog) – pentru jurnalizarea evenimentelor și auditarea acțiunilor din RCBCM;

42.5. serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay) – pentru procesarea și confirmarea plăților electronice aferente serviciilor oferite prin SI RCBCM;

42.6. Portalul guvernamental integrat EVO – pentru afișarea datelor și accesul la serviciile aferente circulației bunurilor culturale mobile.

43. Implementarea SI RCBCM va respecta cerințele aferente modelului unitar de design, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 677/2025 cu privire la consolidarea accesului la serviciile publice electronice în cadrul

Portalului guvernamental integrat EVO utilizat la prestarea serviciilor publice electronice și aprobarea măsurilor necesare pentru implementarea modelului unitar de design.

43.1. Înainte de punerea în exploatare a SI RCBCM, aspectele aferente designului se coordonează cu Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică.

Capitolul IX

ASIGURAREA SECURITĂȚII INFORMAȚIONALE A SI RCBCM

44. Securitatea informațională a SI RCBCM are drept scop protecția datelor, a proceselor și a infrastructurii tehnologice împotriva acțiunilor accidentale sau intenționate care pot afecta confidențialitatea, integritatea sau disponibilitatea informației. Securitatea este asigurată pe întreg ciclul de viață al datelor, de la colectare și procesare până la stocare, transmitere și arhivare.

45. Asigurarea securității informaționale a SI RCBCM se realizează în conformitate cu următoarele acte normative:

45.1. Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal;

45.2. Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;

45.3. Hotărârea Guvernului nr. 562/2025 cu privire la modul de realizare a obligațiilor de asigurare a securității cibernetice de către furnizorii de servicii în sectoarele critice;

45.4. standardele internaționale SM EN ISO/IEC 27001 și SM EN ISO/IEC 27002 privind sistemele de management al securității informației;

46. Posesorul, deținătorul și administratorul SI RCBCM și al SECBCM elaborează și aplică politica internă de securitate informațională, care include:

46.1. evaluarea periodică a riscurilor și măsurile de reducere a acestora;

46.2. instruirea personalului privind securitatea cibernetică;

46.3. auditurile tehnice periodice de conformitate;

46.4. procedurile de gestionare a incidentelor și de notificare către autoritățile competente.

47. Principalele obiective de securitate ale SI RCBCM sunt:

47.1. autentificarea – accesul la SI RCBCM este permis doar destinatarilor autorizați, autentificați prin intermediul serviciului electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass);

47.2. autorizarea – accesul la resursele SI RCBCM se realizează conform rolurilor și nivelurilor de acces definite de către SECBCM;

- 47.3. confidențialitatea – protejarea datelor împotriva accesului neautorizat;
- 47.4. integritatea – prevenirea modificării sau alterării neautorizate a informațiilor;
- 47.5. nonrepudierea – garantarea privind imposibilitatea negării acțiunilor efectuate în SI RCBCM;
- 47.6. disponibilitatea – asigurarea accesului continuu la serviciile și datele SI RCBCM, inclusiv prin mecanisme de redundanță și restaurare.

48. Pentru atingerea obiectivelor de securitate, SI RCBCM implementează următoarele mecanisme tehnice și organizatorice:

- 48.1. utilizarea semnăturii electronice, prin serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), pentru garantarea autenticității și integrității documentelor;
- 48.2. aplicarea măsurilor de protecție perimetrală și *firewall* la nivel de platformă tehnologică guvernamentală comună (MCloud), conform politicilor STISC;
- 48.3. utilizarea soluțiilor de protecție antivirus și *antimalware* pe toate serverele și punctele de acces;
- 48.4. implementarea sistemelor de detectare și prevenire a intruziunilor (IDS/IPS);
- 48.5. asigurarea comunicației criptate (HTTPS, TLS) dintre componentele SI RCBCM și destinatari;
- 48.6. efectuarea backupurilor periodice și a proceselor de restaurare;
- 48.7. monitorizarea și auditarea continuă a activităților prin serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog).

49. Protecția datelor cu caracter personal este parte integrantă a securității informaționale a SI RCBCM și se realizează prin:

- 49.1. prelucrarea exclusiv a datelor strict necesare scopului legal al SI RCBCM;
- 49.2. aplicarea măsurilor organizatorice și tehnice adecvate pentru a preveni distrugerea, modificarea, copierea, răspândirea sau accesul neautorizat la date;
- 49.3. înregistrarea și raportarea incidentelor de securitate către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, conform legislației;
- 49.4. asigurarea respectării drepturilor persoanelor vizate.

50. Toate activitățile efectuate în SI RCBCM sunt înregistrate și auditate automat prin serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog), pentru garantarea trasabilității și integrității datelor. Înregistrările de audit sunt păstrate conform politicilor interne ale SECBCM și STISC, în conformitate cu cerințele Hotărârii Guvernului nr. 562/2025 și standardul SM EN ISO/IEC 27001.

50.1. Toate operațiunile de introducere, de modificare sau de radiere a datelor în SI RCBCM sunt asociate, în mod obligatoriu, cu identitatea registratorului și sunt confirmate prin semnătura electronică calificată aplicată prin intermediul serviciului electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), conform art. 26 alin. (6) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.

51. Accesul la SI RCBCM se realizează exclusiv prin intermediul serviciului electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass), iar rolurile și permisiunile destinatarilor sunt gestionate de către SECBCM în baza matricei de drepturi configurate după roluri și atribuții. Autentificarea multiplă, semnarea electronică și jurnalizarea completă asigură nivelul necesar de protecție și control asupra acțiunilor efectuate în RCBCM.

52. RCBCM dispune de proceduri interne de backup, de restaurare și continuitate operațională, administrate de STISC, pentru a garanta funcționarea neîntreruptă a serviciilor și recuperarea rapidă a datelor în caz de incident.

REGULAMENT
privind modul de ținere a resursei informaționale
formate de Sistemul informațional „Registrului circulației
bunurilor culturale mobile”

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul privind modul de ținere a resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Registrului circulației bunurilor culturale mobile” (în continuare – *Regulament*) stabilește drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice privind crearea, exploatarea și utilizarea Sistemului informațional „Registrului circulației bunurilor culturale mobile” (în continuare – *SI RCBCM*), precum și procedura de înregistrare, modificare, completare și radiere a datelor, de interacțiune cu furnizorii de date și măsurile privind asigurarea securității si RCBCM.

2. Conform Legii nr. 71/2007 cu privire la registre, si RCBCM reprezintă registrul de stat departamental.

3. SI RCBCM constituie unica sursă oficială de date privind bunurile culturale mobile, care include date despre subiecții supuși monitorizării și autoritățile de monitorizare și supraveghere a domeniului, activitățile desfășurate și măsurile întreprinse de către acestea, cererile, notificările, certificatele, adeverințele și deciziile de interdicere a punerii bunurilor culturale în liberă circulație.

4. Noțiunile utilizate în prezentul Regulament sunt cele definite în Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică și Conceptul Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”.

Capitolul II
DREPTURILE, ATRIBUȚIILE ȘI OBLIGAȚIILE
SUBIECȚILOR SI RCBCM

5. Subiecții raporturilor juridice privind crearea, administrarea, mentenanța, dezvoltarea și utilizarea conținutului SI RCBCM sunt:

- 5.1. proprietarul
- 5.2. posesorul
- 5.3. deținătorul
- 5.4. registratorul
- 5.5. furnizorul datelor
- 5.6. destinatarul datelor.

6. Proprietarul SI RCBCM este statul.

7. Posesorul SI RCBCM este Ministerul Culturii, care:

- 7.1. asigură condițiile juridice, organizaționale și financiare pentru crearea și ținerea SI RCBCM;
- 7.2. organizează crearea SI RCBCM automatizat;
- 7.3. delegă funcțiile privind ținerea SI RCBCM deținătorului și/sau registratorului.

8. Deținătorul și registratorul SI RCBCM este Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile (în continuare – *SECBCM*), care:

- 8.1. asigură ținerea SI RCBCM;
- 8.2. înregistrează, completează sau modifică datele obiectului SI RCBCM, prin intermediul platformei guvernamentale de interoperabilitate (MConnect);
- 8.3. asigură autenticitatea, plenitudinea și integritatea datelor SI RCBCM;
- 8.4. asigură securitatea și protecția datelor SI RCBCM;
- 8.5. asigură destinatarilor acces la datele din registru conform cadrului normativ.

9. Atribuțiile registratorului pot fi exercitate, pe baze contractuale, de către o altă persoană, denumită subregistrator.

10. SECBCM sau participantul la schimbul de date este în drept, în temeiul acordului sau al legii, să delege funcții de introducere nemijlocită a datelor în SI RCBCM persoanei responsabile de aceasta, cu condiția capacității ei depline de exercițiu și a calificării adecvate, în conformitate cu Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

11. În cazul în care registratorul sau subregistratorul se schimbă, avizul respectiv urmează a fi publicat pe site-ul web oficial al deținătorului SI RCBCM, cu cel mult 10 zile calendaristice înainte de încetarea mandatului acestuia.

12. Furnizori ai datelor SI RCBCM sunt persoanele fizice și juridice de drept public sau de drept privat care livrează date aferente obiectelor informaționale ale SI RCBCM.

13. Destinatari ai datelor SI RCBCM sunt persoanele juridice și fizice de drept public sau privat care utilizează informațiile generate de acesta conform competențelor legale, pentru exercitarea atribuțiilor funcționale, ale procesului decizional și ale informării publice.

Drepturile și obligațiile acestora se stabilesc de legislația privind accesul la informație și de legislația cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.

14. Destinatarul poartă răspundere pentru modul de accesare și utilizare a datelor și este obligat să întreprindă măsuri pentru evitarea accesului neautorizat al persoanelor terțe la datele cu caracter personal.

15. Destinatarul poate raporta posesorului problemele ce țin de accesarea informațiilor conținute în SI RCBCM.

16. Destinatarii datelor RCBCM sunt în drept să primească datele autorizate prin lege, prin platforma de interoperabilitate (MConnect), conform art. 15 din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.

Capitolul III

ȚINEREA SI RCBCM

17. Înregistrarea obiectelor SI RCBCM prevede înscrierea inițială a obiectului, operarea modificărilor în date și radierea obiectului din SI RCBCM. Fiecărui obiect înregistrat în SI RCBCM i se atribuie un identificator unic și invariabil, păstrat pentru întreaga durată de existență a obiectului în SI RCBCM, conform art. 20 alin. (2) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.

18. Orice modificare asupra unui obiect din SI RCBCM se efectuează exclusiv în baza deciziei registratorului și se înregistrează în istoricul obiectului, fără posibilitatea ștergerii datelor anterioare, conform art. 20 alin. (4) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.

19. Radierea unui obiect din SI RCBCM se realizează prin înscrierea unei note speciale în registru, fără eliminarea fizică a datelor, conform art. 20 alin. (5) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.

20. Ținerea și asigurarea funcționării SI RCBCM se realizează prin responsabilitățile cumulative ale posesorului, deținătorului și administratorului tehnic, fiecare în limitele competențelor stabilite prin SI RCBCM, după cum urmează:

20.1. interacțiunea destinatarilor cu SI RCBCM se realizează prin intermediul unei interfețe web cu acces securizat, utilizând certificatele SSL

(certificat de securitate), cu autentificare obligatorie prin intermediul serviciului electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass);

20.2. introducerea datelor în SI RCBCM se efectuează în conformitate cu ghidurile de utilizare a SI RCBCM.

21. SI RCBCM asigură istoricul introducerii/modificărilor datelor în acesta. Toate înregistrările și modificările operate în RCBCM se păstrează în ordine cronologică.

22. Datele/informațiile/documentele introduse în SI RCBCM sunt stocate și păstrate în arhiva acestuia în conformitate cu termenele de păstrare prevăzute de cadrul normativ în conformitate cu prevederile STISC. Datele cu caracter personal sunt păstrate în SI RCBCM pe o perioadă de douăzeci de ani, după care sunt șterse din baza de date.

23. Vizualizarea datelor/informațiilor și documentelor stocate și păstrate în arhiva RCBCM poate fi efectuată de către destinatarii autorizați ai SI RCBCM, în limitele rolului și nivelului de acces predefinit, stabilite prin intermediul serviciului electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass).

24. Ținerea electronică a SI RCBCM se realizează prin intermediul constituirii resursei informaționale, care reprezintă ansamblul obiectelor informaționale, cu utilizarea SI RCBCM automatizat.

Capitolul IV

REGIMUL JURIDIC

DE UTILIZARE A DATELOR SI RCBCM

25. Destinatarii beneficiază de drepturi de acces la informațiile din SI RCBCM conform atribuțiilor și funcțiilor deținute și regimului juridic al informațiilor accesate. Nivelul de acces la informații pentru fiecare participant corespunde funcției de serviciu și profilului de acces. Accesarea informațiilor din SI RCBCM se realizează în conformitate cu Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public și în limitele stabilite de aceasta, precum și în conformitate cu alte acte normative.

26. Datele recepționate din SI RCBCM nu pot fi transmise persoanelor terțe în cazul în care legislația sau tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu prevede acest lucru.

27. Accesul la SI RCBCM este segmentat pentru destinatarii interni, care accesează datele SI RCBCM prin interfața web a acestuia, și pentru destinatarii externi, care accesează datele prin intermediul platformei de interoperabilitate.

28. Destinatarii interni ai SI RCBCM sunt posesorul, deținătorul, registratorul și alți destinatari ale căror drepturi de acces sunt definite în actele normative.

29. Se interzice dezvăluirea datelor cu caracter personal extrase din SI RCBCM în scopuri ce contravin legii.

30. Exploatarea SI RCBCM fără autorizare nominală este strict interzisă și urmează a fi considerată ca acces neautorizat la un sistem informațional public.

31. Dreptul de acces la SI RCBCM nu este unul permanent, acesta poate fi suspendat sau revocat. Introducerea și/sau modificarea datelor în SI RCBCM prin utilizarea numelui sau a profilului unui destinatar străin este strict interzisă, urmând a fi considerată ca acces neautorizat. Destinatarii urmează să se asigure de faptul că profilul de destinatar și semnătura electronică sunt confidențiale.

32. Revocarea/suspendarea dreptului de acces la SI RCBCM se efectuează de către administratorul acestuia, în una dintre următoarele situații:

32.1. încetarea/suspendarea raporturilor de serviciu/de muncă ale destinatarului;

32.2. modificarea raporturilor de serviciu/de muncă, în cazul în care noile atribuții nu impun accesul la datele din SI RCBCM;

32.3. constatarea încălcării securității informaționale;

32.4. alte cazuri, conform prevederilor legale.

33. Lucrările profilactice planificate asupra componentelor software ale SI RCBCM se efectuează de către administratorul acestuia, după notificarea în scris sau prin e-mail a destinatarilor interni, cu cel puțin două zile lucrătoare înainte de începerea lucrărilor, cu indicarea termenului estimat de finalizare, dacă acest lucru este posibil. Lucrările profilactice neplanificate se efectuează de către administratorul SI RCBCM în situațiile în care complexul de mijloace software nu funcționează sau funcționează necorespunzător, cu informarea imediată a posesorului și a destinatarilor afectați.

34. Punerea la dispoziție a datelor din SI RCBCM către autoritățile publice se realizează exclusiv prin platforma de interoperabilitate (MConnect), conform art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.

35. Documentele reproduse pe suport de hârtie din SI RCBCM conțin obligatoriu un identificator electronic unic (cod QR), care permite verificarea autenticității acestora, conform art. 29 alin. (3¹) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.

Capitolul V

INTEROPERABILITATEA CU ALTE SISTEME INFORMAȚIONALE

36. Pentru asigurarea actualizării operative și automate a conținutului informațional al SI RCBCM cu informații veridice, se poate efectua interacțiunea și sincronizarea datelor cu alte sisteme informaționale, importându-se automat sau exportându-se date, pentru verificarea și/sau completarea conținutului informațional al SI RCBCM.

37. SI RCBCM este interoperabil și realizează schimbul de date cu alte sisteme informaționale de stat, în conformitate cu Legea nr. 142/2018 privind schimbul de date și interoperabilitate și cu Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect), partajate conform pct. 24 din anexa nr. 1.

Capitolul VI

ASIGURAREA PROTECȚIEI ȘI SECURITĂȚII INFORMAȚIEI SI RCBCM

38. Asigurarea protecției și securității informației se realizează prin totalitatea măsurilor normative, organizatorice și economice, precum și prin mijloacele software și hardware, care sunt orientate spre asigurarea unui nivel necesar al integrității, al confidențialității și al accesibilității SI RCBCM.

39. Datele din SI RCBCM fac parte din categoria datelor care necesită a fi protejate. Asigurarea securității, confidențialității și integrității datelor prelucrate în cadrul SI RCBCM se efectuează de către subiecții cu drepturi de acces la acesta și cu respectarea strictă a cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora, cu limitarea strictă la datele adecvate, relevante și necesare realizării scopului urmărit.

40. Măsurile de protecție și securitate a informației cu caracter personal din SI RCBCM se efectuează neîntrerupt de către toți subiecții acestuia. Respectarea drepturilor subiectului de date cu caracter personal se realizează în conformitate cu prevederile cadrului normativ de reglementare.

41. Obiectele supuse măsurilor de protecție și securitate a datelor din SI RCBCM includ tot complexul de mijloace software care asigură realizarea proceselor informaționale, și anume:

41.1. baza de date, sistemele informaționale, sistemele operaționale, sistemele de gestiune a bazelor de date, sistemele de evidență și alte aplicații care asigură funcționarea SI RCBCM;

41.2. sistemele de comunicații electronice, rețelele, serverele, calculatoarele și alte mijloace tehnice de prelucrare a datelor.

42. Securitatea informațională a SI RCBCM se efectuează prin aplicarea metodelor și prin efectuarea acțiunilor prevăzute pentru SI RCBCM descrise în Conceptul SI RCBCM.

43. Protecția datelor cu caracter personal este asigurată prin următoarele acțiuni:

43.1. posesorul, deținătorul, registratorii și furnizorii de date prelucrează doar datele cu caracter personal care sunt strict necesare, neexcesive scopului prestabilit, conform competențelor atribuite și respectând principiile stabilite de cadrul normativ privind protecția datelor cu caracter personal;

43.2. în procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal, posesorul, deținătorul, registratorii și furnizorii asigură măsuri organizatorice și tehnice necesare pentru a proteja datele cu caracter personal împotriva distrugerii, modificării, blocării, copierii, răspândirii sau a altor acțiuni ilegale. Aceste măsuri asigură un nivel adecvat de securitate, corespunzător riscurilor asociate prelucrării și caracterului datelor prelucrate.

44. Protecția datelor cu caracter personal din SI RCBCM se efectuează prin următoarele metode:

44.1. prevenirea acțiunilor intenționate și/sau neintenționate ale destinatarilor care pot duce la distrugerea sau denaturarea datelor;

44.2. utilizarea obligatorie a produselor de program licențiate și aprobate;

44.3. monitorizarea procesului de exploatare a SI RCBCM prin intermediul mecanismului de jurnalizare efectuat de către deținătorul acestuia.

45. Subiecții, la utilizarea și exploatarea SI RCBCM, asigură implementarea normelor de securitate, acestea urmând să conțină acte ce confirmă:

45.1. identitatea persoanei responsabile de implementarea normelor de securitate și împuternicirile acesteia;

45.2. implementarea principalelor măsuri tehnico-organizatorice necesare pentru asigurarea funcționării SI RCBCM;

45.3. implementarea procedurilor interne ce exclud cazurile de modificare neautorizată a mijloacelor software și/sau a informațiilor din RCBCM;

45.4. informarea și instruirea destinatarilor interni privind modalitățile și mecanismele de asigurare a securității informaționale;

45.5. procedurile de control intern pentru verificarea respectării normelor de securitate informațională de către subiecții SI RCBCM.

46. Schimbul informațional se efectuează cu utilizarea mijloacelor software exclusiv prin canale securizate, asigurând integritatea și securitatea datelor transmise.

47. Destinatarii interni desemnează o persoană subordonată nemijlocit conducătorului instituției, responsabilă de implementarea și monitorizarea respectării normelor de securitate informațională.

48. Normele de securitate informațională se aduc la cunoștința fiecărui destinatar intern și se semnează de către acesta. Fiecare destinatar intern este obligat să cunoască normele securității informaționale și procedurile pe care urmează să le respecte, în conformitate cu politica de securitate.

49. Destinatarii interni asigură instruirea angajaților privind metodele și procedeele de contracarare a pericolelor informaționale.

50. Toate operațiunile de introducere, modificare și radiere a datelor sunt asociate obligatoriu identității registratorului și sunt confirmate prin semnătura electronică calificată aplicată prin serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), conform art. 25 alin. (6) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.

Capitolul VII

ASIGURAREA CONTROLULUI INTERN ȘI EXTERN AL RBCM

51. Ținerea SI RCBCM este supusă controlului intern. Controlul intern privind organizarea și funcționarea SI RCBCM se efectuează de către posesor.

52. Destinatarii în atribuțiile cărora intră ținerea SI RCBCM, introducerea datelor, furnizarea informațiilor și asigurarea funcționării RCBCM poartă răspundere personală, în conformitate cu legislația, pentru completitudinea, autenticitatea, veridicitatea, integritatea informațiilor, precum și pentru păstrarea și utilizarea acestora. Destinatarii care încalcă prezentul Regulament poartă răspundere civilă, contravențională, disciplinară sau penală.

53. Toți subiecții SI RCBCM, precum și solicitanții informațiilor ce conțin date cu caracter personal poartă răspundere, conform legislației, pentru

prelucrarea, divulgarea, transmiterea acestor informații din SI RCBCM persoanelor terțe contrar prevederilor legale.

54. Controlul legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal desfășurate în cadrul SI RCBCM se efectuează de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

55. Pentru asigurarea funcționalității eficiente și neîntrerupte a SI RCBCM schimbul informațional de date este asigurat în regim nonstop. În cazul apariției circumstanțelor de forță majoră și a dificultăților tehnice în funcționarea complexului de mijloace software al SI RCBCM din vina terțelor persoane, funcționarea poate fi sistată, cu informarea subiecților acestuia.

56. Păstrarea SI RCBCM este asigurată de către posesor până la adoptarea deciziei de scoatere din exploatare a acestuia. În cazul scoaterii din exploatare, datele și documentele conținute în SI RCBCM se transmit în arhivă conform legislației.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la instituirea Sistemului informațional
„Registrul circulației bunurilor culturale mobile”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la instituirea Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”(SI RBCM) este elaborat de către Ministerul Culturii. La elaborarea proiectului a participat nemijlocit Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025 – 2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 (Anexa B, Cluster 2 „Piața internă”, cap. 1 Libera circulație a bunurilor, nr. d/o 3; Anexa B Clusterul 3 „Competitivitate și creștere incluzivă”, cap. 29 „Uniunea Vamală” nr. d/o 11) prevede dezvoltarea sistemului informațional pentru interoperabilitatea bazelor de date ale Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, ale Serviciului Vamal și ale altor autorități interesate pentru a îmbunătăți urmărirea și controlul introducerii și importului bunurilor culturale (similar sistemului european ICG) . În vederea implementării art. 23² alin. (3) din Legea 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil și art. 22 lit. d) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, a fost elaborat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la instituirea Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”. Aprobarea Proiectului Hotărârii Guvernului va permite autorului să realizeze etapele ulterioare de proiectare, finanțare, dezvoltare și implementare SI RBCM, asigurând totodată coerența cu politicile statului în domeniul digitalizării și interoperabilității bazelor de date publice. Elaborarea, aprobarea și implementarea Proiectului este determinată de necesitatea modernizării cadrului național de evidență, monitorizare și protejare a bunurilor culturale mobile și de crearea unei infrastructuri informaționale unificate, capabile să asigure interoperabilitatea bazelor de date existente în domeniul patrimoniului cultural mobil.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative În prezent, Republica Moldova nu dispune de un sistem informațional integrat care să permită centralizarea și schimbul automatizat de informații între instituțiile cu atribuții în domeniul patrimoniului cultural mobil. Datele referitoare la bunurile culturale mobile sunt gestionate fragmentar, prin registre separate și neconectate între ele, de către muzee, Institutul Patrimoniului Cultural, Serviciul Vamal, Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile. Această fragmentare instituțională și tehnică generează multiple probleme structurale, printre care: - imposibilitatea de a urmări trasabilitatea completă a unui bun cultural mobil, de la momentul înregistrării până la transmitere între instituții sau scoatere din țară;

- lipsa unei baze de date comune care să asigure schimbul rapid de informații între autoritățile de aplicare a legii, instituțiile culturale și autoritățile vamale;
- imposibilitatea efectuării unor raportări complete și actualizate la nivel național și internațional privind starea patrimoniului cultural mobil;
- vulnerabilitatea sporită în fața traficului ilicit și a pierderii bunurilor de patrimoniu mobil, din cauza lipsei unor instrumente digitale de verificare și identificare;
- lipsa unor standarde unitare de clasificare, descriere și documentare a bunurilor culturale mobile.

În plus, activitatea instituțiilor de profil este îngreunată de dependența de proceduri manuale și arhive fizice, care limitează eficiența administrativă, exactitatea și accesibilitatea datelor. În absența interoperabilității sistemelor, procesul de colaborare interinstituțională este lent și birocratic, iar accesul public la informații de interes cultural rămâne limitat.

Pe plan internațional, Republica Moldova și-a asumat angajamente privind lupta împotriva traficului ilicit de bunuri culturale, protecția patrimoniului mobil și promovarea digitalizării acestuia. În acest context, este necesară armonizarea cadrului intern cu cerințele Uniunii Europene și cu bunele practici internaționale, în special prin transpunerea art. 23² alin. (3) din Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, care prevede expres că „*pentru a coopera și a se consulta, Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile utilizează sistemele de evidență relevante pentru bunurile culturale mobile, inclusiv Sistemul de informare al pieței interne (IMI) și alte sisteme similare la care Republica Moldova este parte.*” Prin urmare, Conceptul și Regulamentul supuse aprobării vine să asigure baza juridică și tehnică pentru implementarea acestor obligații, oferind o soluție integrată care va permite interconectarea bazelor de date naționale și compatibilitatea cu sistemele europene de informare”.

Dezvoltarea SI RBCM va contribui la:

- îmbunătățirea controlului și evidenței bunurilor culturale mobile;
- prevenirea pierderii și traficului ilicit de obiecte de patrimoniu cultural mobil;
- eficientizarea colaborării interinstituționale între autoritățile naționale și internaționale;
- digitalizarea proceselor administrative și reducerea birocrăției;
- crearea unei infrastructuri de date deschise și transparente pentru domeniul culturii;
- consolidarea capacității statului de a valorifica și promova patrimoniul cultural al Republicii Moldova pe plan internațional.

Totodată, dezvoltarea SI RBCM este aliniată cu Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023–2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului 650/2023, Programul Național de Digitalizare a Sectorului Public, precum și cu obiectivele Guvernului privind crearea unui ecosistem informațional guvernamental integrat.

Necesitatea promovării proiectului derivă și din imperativele practice ale Ministerului Culturii, care trebuie să asigure gestionarea unitară, sigură și transparentă a informațiilor despre patrimoniul cultural mobil, precum și din necesitățile de acces la date centralizate, standardizate și interoperabile.

Implementarea SI RBCM va oferi un cadru digital sigur și transparent, care va permite nu doar evidența unitară a patrimoniului mobil, ci și fundamentarea deciziilor strategice, dezvoltarea de politici culturale bazate pe date și consolidarea parteneriatelor internaționale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul principal al proiectului este de a reglementa cerințele de bază privind dezvoltarea și funcționarea SI RBCM care va reprezenta o infrastructură digitală strategică destinată gestionării unitare, trasabile și sigure a informațiilor despre bunurile culturale mobile aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Prin urmare, proiectul urmărește definirea clară a destinației și scopului Sistemului, determinarea funcțiilor de bază și a obiectelor de evidență, descrierea structurii resurselor informaționale și a infrastructurii tehnice aferente, precum și stabilirea cerințelor de bază pentru schimbul de informații între autoritățile competente, în conformitate cu cadrul normativ aplicabil și cu principiile de securitate și protecție a datelor.

Conceptul propus și Regulamentul elaborat are la bază necesitatea creării unui instrument național de coordonare digitală între autorități, pentru a asigura funcționarea eficientă a mecanismelor de evidență, supraveghere, scoatere de pe/introducere pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, dar și control al bunurilor culturale mobile.

Regulamentul detaliază arhitectura instituțională, responsabilitățile subiecților, procedurile de operare și cerințele de securitate ale SI RBCM, fiind indispensabil pentru asigurarea unei implementări unitare și coerente a Conceptului. Prin includerea Regulamentului în proiectul de Hotărâre, se garantează că Sistemul poate funcționa efectiv încă de la etapa de dezvoltare, iar autoritățile implicate dispun de un cadru normativ clar, obligatoriu și complet.

Astfel, obiectivele urmărite de proiect sunt orientate pe următoarele direcții principale:

- asigurarea unei evidențe unice, complete și actualizate a bunurilor culturale mobile, indiferent de forma de proprietate, statutul juridic sau locul de păstrare;
- integrarea bazelor de date existente într-o arhitectură informatică comună și interoperabilă;
- dezvoltarea mecanismelor electronice de furnizare și preluare a informațiilor de către autoritățile competente, în vederea supravegherii circulației bunurilor culturale mobile;
- crearea unei infrastructuri informaționale sigure și transparente, care să permită trasabilitatea bunurilor culturale mobile și să faciliteze monitorizarea mișcării acestora, inclusiv în cazurile de export temporar, împrumut, restaurare sau expertiză;
- consolidarea cooperării interinstituționale și internaționale, prin racordarea sistemului la platformele europene în scopul combaterii traficului ilicit de bunuri culturale;
- implementarea standardelor internaționale pentru descrierea și clasificarea bunurilor culturale mobile, asigurând interoperabilitatea semantică a datelor, compatibilitatea cu platformele culturale europene și utilizarea modelelor de meta date recunoscute;
- asigurarea securității informaționale și a protecției datelor cu caracter personal, prin aplicarea măsurilor tehnice și organizatorice conform Legii nr. 133/2011 și a standardelor de securitate cibernetică prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 562/2025 cu privire la modul de realizare a obligațiilor de asigurare a securității cibernetice de către furnizorii de servicii în sectoarele critice;
- crearea condițiilor pentru furnizarea în timp real a informațiilor către Serviciul Vamal și alte autorități, pentru verificarea conformității bunurilor care fac obiectul regimului de scoatere de pe/introducere pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, sau transfer în cadrul circuitului cultural;
- Automatizarea proceselor administrative se va realiza prin integrarea SI RBCM cu platformele guvernamentale electronice – MConnect (interoperabilitate și schimb de date între sisteme), MPass (autentificare unică a utilizatorilor), MSign (semnare electronică a

operațiunilor și documentelor), MNotify (notificări electronice), MPay (plăți electronice, acolo unde este aplicabil), și MCloud (infrastructură sigură de găzduire). Această integrare va permite reducerea semnificativă a timpului de procesare, eliminarea erorilor umane și diminuarea birocrăției interinstituționale, prin automatizarea fluxurilor de lucru și utilizarea serviciilor digitale comune.

Pentru realizarea acestor obiective, proiectul propune un set de soluții conceptuale și tehnice integrate, menite să transforme evidența patrimoniului cultural mobil într-un proces digital, securizat, trasabil și interoperabil.

În primul rând, se va realiza definirea arhitecturii generale a Sistemului, structurată pe module interoperabile și extensibile, care va include:

- o bază de date centrală cu evidența unitară a bunurilor culturale mobile, gestionată conform standardelor internaționale de metadata (CIDOC-CRM, LIDO, Dublin Core);
- module funcționale pentru autentificare, înregistrare, autorizare, circulație și urmărirea trasabilității bunurilor culturale mobile;
- un mecanism de interconectare prin MConnect, care va permite schimbul de date în timp real cu bazele de date existente la Ministerul Culturii, Serviciul Vamal, muzee, Institutul Patrimoniului Cultural și alte instituții partenere;
- o interfață digitală unificată pentru utilizatorii instituționali, adaptată pe roluri (autorizare, consultare, raportare), cu acces diferențiat în funcție de competențele legale;
- un modul de raportare și analiză (Business Intelligence), destinat monitorizării indicatorilor, planificării strategice și fundamentării politicilor publice;
- un API public standardizat, pentru extinderea ulterioară a interoperabilității cu alte sisteme culturale, educaționale sau vamale;
- un registru de audit și jurnalizare (audit trail), care va permite trasabilitatea completă a tuturor operațiunilor efectuate în sistem.

În al doilea rând, Conceptul definește modelul de guvernanță și cooperare interinstituțională, stabilind atribuțiile fiecărui subiect al sistemului, drepturile și obligațiile acestora. Totodată, Conceptul prevede crearea unui mecanism de interoperabilitate bidirecțională, astfel încât datele privind bunurile culturale mobile și produsele culturale supuse regimului de control să poată fi furnizate și verificate automat, în scopul garantării conformității acestora cu cerințele legale și standardele de calitate.

Conceptul și Regulamentul stabilesc setul minim de date, structura modulelor funcționale, procedurile de operare, interfețele de interoperabilitate, mecanismele de schimb de date, responsabilitățile instituțiilor participante.

O atenție deosebită este acordată cerințelor privind securitatea și protecția informațiilor, care vor include:

- 1) autentificarea și autorizarea utilizatorilor prin intermediul serviciului guvernamental MPass, cu gestionarea rolurilor și permisiunilor pe bază de profil instituțional.
- 2) semnarea digitală a operațiunilor și documentelor în cadrul Sistemului, prin integrarea cu serviciul MSign, în vederea garantării autenticității și nerepudierii acțiunilor efectuate.
- 3) criptarea comunicațiilor și a bazelor de date, prin utilizarea conexiunilor securizate (TLS 1.3) și a mecanismelor de criptare la nivel de aplicație și infrastructură, conform standardelor MCloud.

4) stocarea și operarea sistemului în infrastructura guvernamentală MCloud, care asigură continuitatea serviciilor, mecanismele de backup, restaurare și reziliență în caz de incident. 5) implementarea controlului accesului diferențiat (RBAC), în funcție de competențele instituționale și domeniile de responsabilitate ale utilizatorilor autorizați. 6) auditarea și jurnalizarea completă a acțiunilor, prin mecanisme de audit trail nereversibil, stocare în format WORM (Write Once Read Many) și raportare automată către posesorul sistemului. 7) monitorizarea continuă și managementul incidentelor de securitate, conform politicilor MCIT și procedurilor de răspuns la incidente (IRP) aplicabile sistemelor critice de stat. Prin aceste soluții, SI RBCM va contribui la crearea unei ecosisteme digitale integrate, capabile să susțină activitățile de expertizare, conservare și valorificare a patrimoniului cultural mobil, să reducă riscurile de pierdere sau deteriorare a bunurilor și să asigure transparența deplină a proceselor. În ansamblu, proiectul propune un model informațional modern, scalabil și interoperabil, conceput pentru a susține reformele instituționale din domeniul culturii și pentru a integra Republica Moldova în spațiul digital european dedicat protejării patrimoniului cultural.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Opțiuni alternative nu au fost identificate în procesul elaborării proiectului de act normativ.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Impact asupra sectorului public nu a fost identificat, deoarece proiectul propus nu implică acțiuni de reformă structurală sau instituțională.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Proiectul Hotărârii Guvernului nu necesită costuri suplimentare din bugetul de stat. Totodată, pentru dezvoltarea SI în scopul implementării Hotărârii au fost estimate costuri, după cum urmează: dezvoltarea SI - 600,0 mii lei, termen - octombrie 2026; elaborarea materialelor și instruirea personalului implicat - 300,0 mii lei, termen decembrie 2027; mentenanța SI pentru perioada 2026-2028 – 150,0 mii lei. Propunerile de alocări financiare au fost incluse în Proiectul Cadrului bugetar pe termen mediu (2027-2029), iar necesitatea acoperirii financiare derivă din acțiunile setate în PNA 2025-2029. Menționăm că în Legea bugetului de stat pentru anul 2026 (Legea nr. 322/2025) <i>pentru crearea și dezvoltarea tehnică a sistemelor informaționale de interoperabilitate a bazelor de date cu potențial de integrare în sistemele informaționale europene au fost aprobate 0,6 mil. lei.</i> Ministerul Culturii va estima și va prezenta Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” resursele TI necesare pentru găzduirea SI „RBCM” pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud). În baza estimărilor se vor planifica și se vor aloca resursele TI necesare. Urmare a dării în exploatare a SI „RBCM”, Ministerul Culturii, în calitate de posesor, va încheia cu Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, în calitate de Administrator tehnic, Acordul privind administrarea tehnică și menținerea SI „RBCM”, care va include activitățile minime privind administrarea tehnică și menținerea SI „RBCM”, precum și volumul acestora. În

baza Acordului vor fi estimate cheltuielile pentru administrarea tehnică a SI „RBCM” care urmează a fi acoperite din bugetul de stat, fiind oferite Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” de către Ministerul Culturii în calitate de fondator al SI.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impact asupra sectorului privat nu a fost identificat, întrucât promovarea proiectului nu implică măsuri sau intervenții care să afecteze direct activitățile economice ale operatorilor privați, indiferent de domeniul de activitate, dimensiunea întreprinderilor (inclusiv IMM-uri), amplasarea teritorială sau alte caracteristici specifice mediului de afaceri.

4.4. Impactul social

Impactul social nu a fost identificat, întrucât proiectul nu generează efecte asupra structurii sau dinamicii grupurilor demografice și sociale, asupra nivelului ocupării forței de muncă, al remunerării, sănătății și securității în muncă, nici asupra gradului de sărăcie sau accesului la servicii sociale, educaționale și culturale. De asemenea, proiectul nu comportă riscuri de discriminare pe criterii de gen, vârstă, origine etnică ori alte criterii similare.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Unul dintre principiile fundamentale care stau la baza funcționării Sistemului informațional de interoperabilitate a bazelor de date în domeniul bunurilor culturale mobile este protecția datelor cu caracter personal, care prevede că orice operațiune de prelucrare a datelor cu caracter personal în cadrul Sistemului se realizează în strictă conformitate cu legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Protecția datelor cu caracter personal în cadrul Sistemului este garantată prin aplicarea următoarelor măsuri și proceduri:

- limitarea prelucrării datelor: posesorul, deținătorul și registratorii Sistemului prelucrează exclusiv datele cu caracter personal strict necesare scopurilor determinate, fără a depăși volumul de informații prevăzut de competențele atribuite, respectând principiile și cerințele stabilite în actele normative privind protecția datelor cu caracter personal;
- securitatea informațională: posesorul și deținătorul Sistemului asigură implementarea măsurilor organizatorice și tehnice corespunzătoare pentru prevenirea distrugerii, modificării, blocării, copierii, divulgării sau oricăror alte acțiuni ilegale asupra datelor, menite să garanteze un nivel de securitate proporțional cu riscurile asociate prelucrării și cu natura datelor gestionate;
- gestionarea incidentelor de securitate: în cazul apariției unui incident de securitate, posesorul, deținătorul și administratorul tehnic întreprind imediat măsurile necesare pentru identificarea cauzei, analiza impactului și eliminarea factorilor care au generat incidentul, informând în mod obligatoriu Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal;
- respectarea drepturilor persoanelor vizate: posesorul, deținătorul și registratorii, în limitele responsabilităților lor, garantează respectarea drepturilor persoanelor vizate, conform prevederilor legale aplicabile și operațiunilor de prelucrare efectuate în temeiul prezentului Concept.

Scopul: Prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul interfeței de interoperabilitate se efectuează exclusiv în următoarele scopuri:

a) facilitarea schimbului de informații între Sistemul integrat vamal național și SI BCM, în vederea controlului bunurilor culturale; b) efectuarea transformării datelor, după caz, pentru a asigura compatibilitatea terminologică între domeniul vamal și cel nevamal, permițând astfel schimbul de informații prevăzut la lit. a). Categoriile de persoane: Interfața poate prelucra date cu caracter personal care aparțin următoarelor categorii de persoane: a) persoanele fizice ale căror date sunt indicate; b) persoanele fizice ale căror date sunt incluse în documentele justificative sau în alte acte suplimentare, necesare pentru verificarea respectării reglementărilor tehnice aplicabile bunurilor culturale care fac obiectul declarației vamale; c) membrii personalului autorizați ai Serviciului Vamal, ori ai altor autorități sau organisme relevante, ale căror date sunt conținute în documentele menționate la lit. a) și b); d) personalul tehnic al instituțiilor partenere și al furnizorilor terți care acționează în numele acestora, implicat în activități de întreținere și operare a interfeței. Interfața poate prelucra numai următoarele tipuri de date cu caracter personal: a) numele și datele de contact (inclusiv adresa, codul de țară, adresa electronică și numărul de telefon) sau numărul de identificare al persoanelor fizice prevăzute la lit. a) și b) din categoriile enunțate supra; b) numele, datele de contact (inclusiv adresa, codul de țară, adresa electronică, numărul de telefon) și semnătura personalului autorizat menționat la lit. c) și d) din categoriile enunțate supra.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul nu are impact asupra echității și egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul nu are impact asupra mediului
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu au fost identificate alte impacte.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Proiectul actului normativ este compatibil cu legislația Uniunii Europene, având ca obiectiv asigurarea alinierii cadrului juridic național la cerințele și principiile stabilite prin Regulamentul (UE) nr. 2019/880 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 privind introducerea și importul bunurilor culturale. Regulamentul menționat instituie mecanisme de control și evidență a circulației bunurilor culturale între statele membre și țările terțe, inclusiv prin intermediul unui sistem electronic centralizat destinat gestionării cererilor de licență, declarațiilor și schimbului de informații între autoritățile vamale și cele de supraveghere a pieței. Prin urmare, proiectul contribuie la armonizarea treptată a cadrului național cu acquis-ul comunitar în domeniul protejării patrimoniului cultural mobil și al combaterii traficului ilicit de bunuri culturale, asigurând premisele tehnice și juridice pentru integrarea Republicii Moldova în sistemul informațional european aferent domeniului.
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu se aplică

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu se aplică
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În conformitate cu art. 32 alin. (1)-(3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Anunțul privind inițierea elaborării proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional de interoperabilitate a bazelor de date în domeniul bunurilor culturale mobile a fost publicat: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hg-cu-privire-la-aprobarea-conceptului-sistemului-informatiional-de-interoperabilitate-a-bazelor-de-date-in-domeniul-bunurilor-culturale-mobile/15278 Proiectul a fost plasat pentru consultare publică: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15810 Proiectul definitivat a fost plasat pentru aprobare: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16282
7. Concluziile expertizelor
Proiectul a fost supus expertizei Ministerului Justiției (Nr. 04/1-1750 din 18.02.2026). Urmare expertizării, proiectul a fost redactat din perspectiva rigorilor tehnicii legislative și al încadrării proiectelor actelor normative în contextul normativ. Proiectul a fost supus expertizei Centrului Național Anticorupție (nr. EHG26/11181 din 12.02.2026). Potrivit expertizei, se denotă aspectul definitivat al proiectului și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.36 al Legii nr.100/2017, coroborat cu art.28 al Legii nr.82/2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Informațiile detaliate referitoare la concluziile expertizei juridice și expertizei anticorupție au fost incluse în Sinteza obiectivelor și propunerilor/recomandărilor la Proiectul de hotărâre.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Pentru implementarea proiectului nu este necesară modificarea cadrului normativ existent.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Urmare aprobării Proiectului Hotărârii Guvernului, Ministerul Culturii, Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile, Serviciul Vamal, vor iniția etapele ulterioare de proiectare, finanțare, dezvoltare și implementare a Sistemului, asigurând totodată coerența cu politicile statului în domeniul digitalizării și interoperabilității bazelor de date publice. Implementarea Sistemului va necesita emiterea ulterioară a unor instrucțiuni metodologice interne ale autorităților implicate, după dezvoltarea platformei. Autoritățile menționate dețin capacități de competență umane pentru implementarea proiectului.

MINISTRU

Cristian JARDAN

Ex: Svetlana Pociumban, Directoare, Serviciul de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile
022 245146; 079917877; svetlana.pociumban@secbcm.gov.md

SINTEZA

**la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la instituirea Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”,
(număr unic 1029/MC/2025)**

PRIMA AVIZARE

Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantu l la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
12. Dezvoltarea, administrarea și exploatarea Sistemului informațional în domeniul bunurilor culturale mobile “SI RBCM” se realizează în conformitate cu legislația Republicii Moldova și cu standardele tehnice în vigoare, după cum urmează: 12.1. Acte normative cu caracter general în domeniul tehnologiei informației: 12.1.1. Constituția Republicii Moldova; 12.1.2. Legea nr. 1069/2000 cu privire la informatică; 12.1.3. Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat; 12.1.4. Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.	Agenția de Guvernare Electronică (Nr. 3007-004 din 15.01.2026)	1.	La pct. 12, se propune comasarea sbp. 12.2, 12.3 și 12.7 cu sbp. 12.1, astfel încât lista tuturor actelor normative să fie expusă într-un singur subpunct. Sbp. 12.1, astfel revizuit, se va intitula: „<i>Acte normative din domeniul informatizării și al resurselor informaționale de stat</i>”.	<i>Se acceptă</i>

12.2. Domeniul identității electronice, semnăturii electronice și infrastructurii guvernamentale: 12.2.1. Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere; 12.2.2. Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013 privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass); 12.2.3. Hotărârea Guvernului nr. 405/2014 privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign); 12.2.4. Hotărârea Guvernului nr. 708/2014 privind serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog); 12.2.5. Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud); 12.2.6. Hotărârea Guvernului nr. 280/2020 privind serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay); 12.2.7. Hotărârea Guvernului nr. 250/2021 privind serviciul guvernamental de notificare electronică (MNotify); 12.2.8. Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 privind măsurile de				
--	--	--	--	--

consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat. 12.3. Domeniul interoperabilității și al schimbului de date: 12.3.1. Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate; 12.3.2. Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect). 12.7. Alte acte relevante: 12.7.1. Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității (aplicabilă în cazul recunoașterii experților acreditați); 12.7.2. Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (aplicabilă în cazul verificărilor administrative în domeniul patrimoniului cultural); 12.7.3. Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor (pentru corelarea codurilor tarifare vamale ale bunurilor culturale); 12.7.4 Hotărârea Guvernului nr. 683/2018 privind normele tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor de date spațiale;				
--	--	--	--	--

12.7.5. Hotărârea Guvernului nr. 412/2020 privind Portalul guvernamental al unităților de drept; 12.7.6. Hotărârea Guvernului nr. 413/2020 privind Portalul guvernamental al cetățeanului. 12.7.7. Hotărârea Guvernului nr. 677/2025 cu privire la consolidarea accesibilității serviciilor electronice și a site-urilor web oficiale (modelul unitar de design). 12.7.8. Hotărârea Guvernului nr. 650/2023 cu privire la aprobarea Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023–2030. 12.7.9. Hotărârea Guvernului nr. 305/2024 cu privire la platforma de găzduire și partajare a documentelor (MDocs). 12.7.10. Hotărârea Guvernului nr. 323/2021 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Catalogul semantic” și a modului de ținere a Registrului format de Sistemul informațional „Catalogul semantic”.				
13.3.1 autentificare și autorizare asigură identificarea utilizatorilor și acordarea accesului la resursele SI RBCM prin intermediul platformei guvernamentale MPass, potrivit		2.	La sbp. 13.3.1, sintagma „<i>platformei guvernamentale MPass</i>” se va substitui cu sintagma „<i>serviciului electronic guvernamental de autentificare și control la accesului (MPass)</i>”, în conformitate cu terminologia prevăzută în Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013.	<i>Se acceptă</i> Urmare redactării, prevederea a fost inclusă la pct. 20.1

drepturilor stabilite și cadrului normativ aplicabil;				
13.4.1 protecție a datelor și comunicațiilor – asigură securitatea informațiilor pe întreg ciclul de viață (colectare, stocare, procesare, transmitere și arhivare), în conformitate cu cerințele minime obligatorii de securitate cibernetică stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. HG 562/2025 și cu standardele SM EN ISO/IEC 27001 și 27002;		3.	La sbp. 13.4.1 se va exclude acronimul „HG” din trimiterea la Hotărârea Guvernului nr. 526/2025.	<i>Se acceptă</i>
13.6.1. integrare prin platforma guvernamentală de interoperabilitate (MConnect) și componenta MConnect Events, în scopul asigurării schimbului de date în timp real și furnizării serviciilor proactive;		4.	La sbp. 13.6.1 cuvintele „ <i>prin platforma</i> ” se vor substitui prin cuvintele „ <i>cu platforma</i> ”.	<i>Se acceptă</i> Urmare redactării, prevederea a fost inclusă la pct. 20
14. Spațiul funcțional al Sistemului informațional în domeniul bunurilor culturale mobile (SI RBCM) reprezintă ansamblul funcțiilor realizate de subsistemele și modulele sale informaționale, care interacționează reciproc și asigură schimbul coerent de date între participanți prin intermediul infrastructurii guvernamentale de interoperabilitate. 15.3 Conturul de governanță și raportare.		5.	La sbp. 15.3, textul „Fiecare contur funcțional cuprinde totalitatea funcțiilor specifice realizate de subsistemele corespunzătoare,...” urmează a fi exclus, deoarece SI RBCM nu conține subsisteme. Corespunzător, se va exclude cuvântul „subsisteme”, inclusiv din pct. 14 din proiectul Conceptului.	<i>Se acceptă</i>

Fiecare contur funcțional cuprinde totalitatea funcțiilor specifice realizate de subsistemele corespunzătoare, integrate prin platforma de interoperabilitate MConnect și găzduite pe infrastructura comună MCloud.				
19.2. integrarea cu serviciile guvernamentale comune (MConnect, MPass, MSign, MLog, MNotify, MPay, MCloud);		6.	La sbp. 19.2 sintagma „serviciile guvernamentale comune” se va substitui cu sintagma „sistemele informaționale partajate”, iar trimiterea la MCloud se va exclude, deoarece MCloud nu este un sistem informațional partajat, potrivit Anexei la Regulamentul privind administrarea tehnică și menținerea resurselor și sistemelor informaționale de stat, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 414/2018. MCloud constituie infrastructura de bază de tip cloud, care găzduiește toate sistemele digitale enumerate de către autor.	<i>Se acceptă</i>
20. Pentru asigurarea funcționării eficiente, sigure și interoperabile, SI RBCM se interconectează cu platformele și serviciile guvernamentale comune. Scopul interconectării este schimbul automat și securizat de date cu alte sisteme publice, reducerea redundanței informaționale și integrarea proceselor de autorizare, evidență și raportare privind circulația bunurilor culturale mobile. Arhitectura SI RBCM se proiectează astfel încât, pe lângă realizarea schimbului de date sincron prin MConnect, să permită integrarea cu componenta MConnect		7.	La pct. 20 cuvintele „se interconectează cu platformele și serviciile guvernamentale comune” se vor substitui prin cuvintele „integrează cu sistemele informaționale partajate instituite de către Guvern”. De asemenea, a doua propoziție, care face referire la scopurile interconectării SI RBCM cu alte sisteme informaționale, necesită a fi exclusă, deoarece în sbp. 20.1 este expus clar scopul interconectării cu platforma de interoperabilitate MConnect.	<i>Se acceptă</i>

Events pentru expunerea evenimentelor sistemice în timp real în contextul realizării serviciilor proactive, în conformitate cu ghidul tehnic publicat de AGE. 20.1. Platforma de interoperabilitate (MConnect) – asigură schimbul securizat de date și interoperabilitatea cu alte sisteme informaționale de stat.				
20.2. Serviciul guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) – identificarea electronică și autentificarea utilizatorilor sistemului (mecanism SSO).		8.	La sbp. 20.2 , textul „(mecanism SSO)” se va exclude, deoarece mecanismele de autentificare și control al accesului utilizatorilor în sistemele informaționale și în serviciile electronice, este reglementat de Regulamentul privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013.	<i>Se acceptă</i>
20.8. Infrastructura guvernamentală de cloud computing (MCloud) – asigură găzduirea sigură, scalabilă și redundantă a SI RBCM.		9.	Sbp. 20.8 urmează a fi exclus.	<i>Se acceptă</i>
		10.	Totodată, pct. 20 se va completa cu un subpunct nou, cu următorul cuprins: „xx. Platforma de găzduire și partajare a documentelor (MDocs) – asigură stocarea și partajarea online a documentelor rezultate din activitatea administrativă a autorităților și instituțiilor publice”.	<i>Se acceptă</i>
23. Deținătorul SI BCM este Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (STISC), care asigură: 23.1. găzduirea sistemului în infrastructura guvernamentală comună (MCloud);		11.	La pct. 23 și pct. 24 se vor revizui rolurile atribuite instituțiilor cum ar fi Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (în continuare - STISC) și Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile (în continuare -SECBCM). Potrivit competențelor sale instituționale, STISC urmează a fi desemnată în calitate de administrator tehnic al	<i>Se acceptă.</i> Pct. 23 a fost redactat și prevede rolul de administrator tehnic atribuit

23.2. mentenanța tehnică la nivel de infrastructură; 23.3. aplicarea măsurilor de securitate informațională la nivel de infrastructură, realizarea copiilor de rezervă și păstrarea acestora, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 și Hotărârea Guvernului nr. 562/2025. 24. Administratorul SI RBCM este SECBCM, autoritate administrativă subordonată Ministerului Culturii. SECBCM exercită atribuțiile de administrare tehnică și operațională a sistemului, asigurând: 24.1. administrarea bazelor de date, a fluxurilor informaționale și a componentelor funcționale; 24.2. gestionarea drepturilor de acces și atribuirea nivelurilor de acces utilizatorilor, prin intermediul serviciului guvernamental MPass; 24.3. gestionarea și actualizarea nomenclatoarelor, clasificatoarelor și a tipurilor de documente utilizate în sistem; 24.4. monitorizarea activităților și auditarea evenimentelor prin MLog; 24.5. aplicarea măsurilor de securitate cibernetică, confidențialitate și integritate a datelor, conform SM EN ISO/IEC 27001–27002, HG 201/2017 și politicilor STISC privind		sistemului informațional, care își exercită atribuțiile privind administrarea tehnică a resurselor și sistemelor informaționale de stat în conformitate cu prevederile HG 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de sate în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat. SECBCM urmează să exercite atribuții de deținător, oferindu-i-se sarcinile corespunzătoare acestui rol, potrivit art. 7³ din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat. Acesta va asigura crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea sistemului informațional. Prin prisma rolurilor de deținător și administrator tehnic, sugerate mai sus, vor fi operate modificările corespunzătoare pe tot parcursul proiectului, deoarece în redacția propusă distingem o discrepanță între rolurile atribuite subiecților raporturilor juridice în sfera informatizării și rolurile descrise în Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat. Legea precitată, în articolele 7 - 7⁶, definește clar care sunt subiecții sistemelor informaționale și rolurile care îi însoțesc pe aceștia.	STISC-ului. Pct. a fost expus conform avizului STISC. Pct. 24 a fost redactat și prevede rolul de Deținător atribuit SECBCM.
---	--	---	--

infrastructura guvernamentală comună; 24.6. coordonarea proceselor de interoperabilitate funcțională, semnătură electronică (MSign), notificare (MNotify) și plăți electronice (MPay) în cadrul infrastructurii MConnect și MCloud; 24.7. instruirea și suportul pentru utilizatorii autorizați; 24.8. raportarea periodică către Ministerul Culturii și către Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică privind performanța, securitatea și disponibilitatea sistemului.				
24.6. coordonarea proceselor de interoperabilitate funcțională, semnătură electronică (MSign), notificare (MNotify) și plăți electronice (MPay) în cadrul infrastructurii MConnect și MCloud;		12.	Sbp. 24.6 se va exclude, pe motiv că atribuțiile privind coordonarea proceselor de interoperabilitate funcțională, precum și a serviciilor aferente semnăturii electronice (MSign), notificării (MNotify) și plăților electronice (MPay) în cadrul infrastructurilor MConnect și MCloud nu intră în competența Ministerului Culturii. Responsabilitatea pentru administrarea, gestionarea și coordonarea acestor servicii și infrastructuri revine STISC și AGE.	<i>Se acceptă</i> Sbp. a fost exclus, numerotarea a fost revizuită.
25.2. SECBCM – administrator al SI RBCM și coordonator funcțional al SI RBCM;		13.	La pct. 25.2 se va exclude textul „și coordonator funcțional al SI RBCM”, deoarece o asemenea funcție de „coordonator funcțional” nu se regăsește printre subiecții descriși în Legea nr. 467/2003 sau în Legea 71/2007.	<i>Se acceptă</i> Sbpct. 25.2 a fost exclus urmare redactărilor operate la pct. 24
30.9. fiecărui obiect informațional (bun cultural mobil, certificat,		14.	Sbp. 30.9 se va exclude, deoarece în pct. 31 sunt deja descriși identificatorii unici de sistem.	<i>Se acceptă</i>

decizie) i se atribuie un identificator unic și invariabil, conform art. 20 alin. (2) din Legea nr. 71/2007.				
31.7. Pentru datele despre persoane fizice și juridice (pct. 30.7), identificatorul include referința la identificatorul oficial din registrul sursă, utilizat în cadrul schimbului de date. 35.1. Registrul de Stat al Populației (RSP) – pentru identificarea și validarea datelor despre persoanele fizice; 35.2. Registrul de Stat al Unităților de Drept (RSUD) – pentru verificarea datelor despre persoanele juridice participante;		15.	La pct. 31.7 se va face referire expresă asupra faptului că pentru persoanele fizice și juridice identificatorul va include IDNP-ul și IDNO-ul. Respectiv, propunem următoarea redacție pentru sbp. 31.7: „31.7 Pentru persoana fizică – numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP). Pentru persoana juridică – identificatorul unic al unității de drept (IDNO).” Corespunzător se va revizui și sbp. 35.1 și 35.2: „35.1. Registrul de Stat al Populației (RSP) – pentru verificarea numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP); 35.2 Registrul de Stat al Unităților de Drept (RSUD) – pentru verificarea identificatorului unic al unității de drept (IDNO).”	<i>Se acceptă</i>
		16.	Capitolul VII, necesită a fi completat cu un punct suplimentar care va descrie scenariile de bază și datele pentru fiecare obiect informațional descris la pct. 30 din proiectul Conceptului, potrivit pct. 2.2.7 din Anexa nr. 3 la Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006. În acest context, scenariile de bază reprezintă lista evenimentelor aferente obiectelor informaționale.	<i>Se acceptă</i> Pct. 30. a fost completat cu cuvintele „și scenarii ale acestora:”. Sbpct. 30.1-30.6 au fost completate cu scenariile aferente obiectelor informaționale enunțate.
Sistemul utilizează și integrează următoarele servicii guvernamentale comune:		17.	La pct. 42 se vor exclude subpunctele 42.1 - 42.7, deoarece dublează prevederile similare din pct. 20.	<i>Se acceptă</i>

42.1. MConnect – pentru interoperabilitatea și schimbul securizat de date cu alte sisteme informaționale de stat; 42.2. MPass – pentru autentificarea și identificarea electronică a utilizatorilor; 42.3. MSign – pentru semnarea electronică a documentelor și a operațiunilor; 42.4. MNotify – pentru notificarea electronică a utilizatorilor; 42.5. MLog – pentru jurnalizarea evenimentelor și auditarea acțiunilor din sistem; 42.6. MPay – pentru procesarea și confirmarea plăților electronice aferente serviciilor oferite prin SI RBCM. 42.7. MDocs – pentru stocarea și partajarea documentelor din cadrul SI RBCM;				
La proiectul Regulamentului: 3. Subiecții raporturilor juridice din domeniul creării, administrării, mentenanței, dezvoltării și utilizării conținutului SI RBCM sunt: 3.4. administratorul;		18.	La proiectul Regulamentului: La pct. 3: sbp. 3.4 se va exclude, deoarece potrivit art. 9 din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, printre subiecți ai raporturilor juridice în domeniul registrelor nu se regăsește și administratorul.	<i>Se acceptă</i> Proiectul regulamentului a fost revizuit în totalitate, inclusiv în contextul avizului MDED.
3. Subiecții raporturilor juridice din domeniul creării, administrării,		19.	La sbp. 3.7, cuvântul „utilizatorii” se va substitui cu cuvântul „destinatarii”, astfel încât lista subiecților să corespundă celor expuși în art. 9 din Legea nr. 71/2007 cu	<i>Se acceptă</i>

mentenanței, dezvoltării și utilizării conținutului SI RBCM sunt: 3.7. utilizatorii.			privire la registre. Modificarea respectivă se va opera în tot textul proiectului Regulamentului acolo unde este menționată noțiunea de „utilizatori”.	
		20.	Suplimentar conținutul pct. 3 urmează a fi revizuit în conformitate cu obiecția referitoare la rolul de deținător și administrator, expusă în raport cu pct. 23 și pct. 24 ale proiectului Conceptului (obiecția nr. 11 din prezentul aviz).	<i>Se acceptă</i>
Secțiunea 1 Drepturile și obligațiile posesorului SI RBCM Secțiunea a 2-a Drepturile și obligațiile deținătorului SI RBCM		21.	În același context, urmează a fi revizuită Secțiunea 2 la Capitolul IV . Reieșind din faptul că Ministerul Culturii și SECBCM urmează a împărți atribuțiile de posesor și deținător, conform recomandărilor din prezentul aviz, propunem comasarea Secțiunii 1 cu Secțiunea 2 , deoarece posesorul și deținătorul vor exercita aceleași atribuții.	<i>Se acceptă</i>
		22.	Capitolul IV , se va completa cu prevederi referitoare la drepturile și obligațiile deținătorului de date.	<i>Se acceptă</i>
43. SI RBCM se interconectează cu platformele și serviciile guvernamentale comune, în conformitate cu Legea nr. 142/2018 privind schimbul de date și interoperabilitate și Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect) partajate, conform pct. 24 din Anexa nr. 1.		23.	La pct. 43 textul „se interconectează cu platformele și serviciile guvernamentale comune,” se va substitui cu textul „este interoperabil și realizează schimbul de date cu alte sisteme informaționale de stat”.	<i>Se acceptă</i>
44. Schimbul de date dintre subiecții SI RBCM se realizează prin mesaje standardizate — înștiințare de recepționare, înștiințare de acceptare, înștiințare de refuz — transmise prin MConnect, semnate electronic prin MSign și jurnalizate prin MLog.		24.	Pct. 44 se va exclude, din considerentul că modul în care se face schimb de date între sisteme este deja stabilit și reglementat din punct de vedere tehnic de Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate MConnect. Deoarece aceste reguli există deja, nu este necesar să fie repetate sau incluse în proiectul Regulamentului, pentru a evita redundanța.	<i>Se acceptă</i>

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.	Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (Nr 1.4/39/26)	25.	Cu referire la proiectul de hotărâre: Pct. 4 se va exclude întrucât termenul general de intrare în vigoare a actelor normative este reglementat de art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care stabilește intrarea în vigoare după o lună de la data publicării.	<i>Se acceptă</i>
La proiectul de concept		26.	Cu referire la proiectul de concept: Conceptul urmează a fi ajustat în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat. Totodată, se va exclude menționarea STISC în calitate de deținător al SI RBCM având în vedere că potrivit Hotărârii Guvernului nr. 414/2018 privind măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat, la caz, acesta exercită exclusiv calitatea de administrator tehnic. În acest context, urmează a fi identificată o altă entitate, competentă, pentru exercitarea calității de deținător al sistemului informațional. În textul conceptului va fi păstrată o singură prevedere referitoare la rolul STISC, după cum urmează: „Administratorul tehnic al SI RBCM este Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, care își exercită atribuțiile exclusiv în limitele stabilite de cadrul normativ în materie de administrare tehnică și menținere a sistemelor informaționale de stat.”. Totodată, nu vor fi stabilite atribuții separate în sarcina administratorului tehnic întrucât activitățile minime aferente administrării tehnice sunt deja stabilite prin <i>Regulamentul privind administrarea tehnică și menținerea</i>	<i>Se acceptă</i> Pct. 23 a fost redactat potrivit propunerilor.

			<i>resurselor și sistemelor informaționale de stat</i> aprobat prin Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 414/2018. De asemenea, în concept se va păstra o singură referință cu privire la găzduirea sistemului informațional pe platforma guvernamentală comună (MCloud), care va avea următorul cuprins: „SI RBCM urmează să utilizeze platforma de găzduire bazată pe tehnologii de tip container, care presupune utilizarea rațională a resurselor.”. Celelalte referiri tehnice suplimentare privind găzduirea vor fi excluse, nefiind necesară instituirea unor funcții noi întrucât funcționalitățile platformei MCloud sunt deja reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud).	
La proiectul de regulament		27.	Cu referire la proiectul de regulament: Având în vedere faptul că obiectul reglementării îl constituie o resursă informațională sub forma unui registru de stat departamental, regulamentul urmează a fi ajustat în conformitate cu prevederile Legii nr. 71 cu privire la registre. Totodată, la nivel terminologic, în textul proiectului se utilizează concomitent și neuniform noțiunile de „resursă informațională” și „Sistem informațional „RBCM”, fără delimitarea clară a obiectului de reglementare. Această abordare generează o confuzie conceptuală întrucât resursa informațională constituie totalitatea informațiilor documentate iar sistemul informațional reprezintă un ansamblu de resurse tehnice și tehnologice destinat prelucrării și furnizării de informație. În consecință, este necesară revizuirea textului Regulamentului prin excluderea prevederilor ce țin de sistemului informațional și păstrarea exclusiv a normelor ce vizează resursa informațională formată de sistem.	<i>Se acceptă</i> Proiectul Regulamentului a fost revizuit în totalitate, inclusiv în contextul avizului MDED.

			Astfel, în întregul text urmează a fi verificate fiecare referință la „SI RBCM” și analizată justificarea utilizării acesteia: - atunci când se reglementează structura, regimul juridic, drepturile și obligațiile aferente Registrului se va utiliza termenul „Registrul” sau abrevierea „RBCM”; - termenul „SI RDG” se va menționa exclusiv în prevederile care vizează aspecte tehnice privind sistemul informațional, și numai în măsura în care este absolut necesar, în caz contrar, referințele se vor reformula, exclude sau transfera în concept, după caz.	
La proiectul notei de fundamentare		28.	Cu referire la proiectul notei de fundamentare: Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative urmează a fi completat cu următoarele: “ SI „RBCM” urmează să estimeze și să prezinte Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” resursele TI necesare pentru găzduirea SI „RBCM” pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud). În baza estimărilor se vor planifica și se vor aloca resursele TI necesare. Urmare a dării în exploatare a SI „RBCM”, Posesorul va încheia cu Administratorul tehnic Acordul privind administrarea tehnică și menținerea SI „RBCM”, care va include activitățile minime privind administrarea tehnică și menținerea SI „RBCM”, precum și volumul acestora. În baza Acordului vor fi estimate cheltuielile pentru administrarea tehnică a SI „RBCM” care urmează a fi acoperite din bugetul de stat, prin intermediul granturilor oferite Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, de către fondator.”.	<i>Se acceptă</i> Nota de fundamentare a fost completată.

	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova (Nr. 04-01/6266/72)	29.	Potrivit ambelor proiecte, funcționarea Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” și a Regulamentului resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Registrul bunurilor culturale mobile” implică prelucrarea datelor cu caracter personal. În situația în care o astfel de prelucrare este realizată în temeiul unui act normativ (lege, hotărâre de guvern etc.), este necesar ca respectivul act să cuprindă în mod expres, reglementări/ dispoziții specifice prelucrării datelor cu caracter personal. În acest sens, actul normativ trebuie să stabilească în mod explicit categoriile de date cu caracter personal ce urmează a fi prelucrate, astfel încât prelucrarea să fie limitată strict la datele adecvate, relevante și necesare realizării scopului urmărit.	<i>Se acceptă</i> Proiectul a fost revizuit integral
		30.	Mai mult, analizând proiectul de hotărâre pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” și a Regulamentului resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Registrul bunurilor culturale mobile” nu a fost identificat termenul de stocare a datelor cu caracter personal în sistemul nominalizat, în contextul în care: - potrivit art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, datele cu caracter personal trebuie să fie stocate într-o formă care să permită identificarea subiecților datelor cu caracter personal pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor pentru care sânt colectate și ulterior prelucrate;	<i>Se acceptă</i> Proiectul a fost revizuit integral
		31.	- potrivit art. 11 alin. (3) al aceluiași act legislativ, la încheierea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, dacă subiectul acestor date nu și-a dat consimțământul pentru o altă destinație sau pentru o	<i>Se acceptă</i> Proiectul a fost revizuit integral

			prelucrare ulterioară, acestea vor fi distruse, transferate unui alt operator, cu condiția ca operatorul inițial să garanteze faptul că prelucrările ulterioare au scopuri similare celor în care s-a făcut prelucrarea inițială, transformate în date anonime și stocate exclusiv în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică.	
			Astfel, reliefăm necesitatea reevaluării proiectului și consemnarea prevederilor privind categoriile de date cu caracter personal ce urmează a fi prelucrate, termenul concret de păstrare a datelor cu caracter personal și modalitatea automatizată de ștergere a acestora.	<i>Se acceptă</i> Proiectul a fost revizuit integral. Propunerea a fost înserată la pct.
Din ordin general	Ministerul Finanțelor (Nr. 07/1- 03/2/34)	32.	De ordin general Proiectul de hotărâre urmează a fi redactat în contextul eliminării greșelilor gramaticale, de ortografie și de punctuație, întru respectarea prevederilor art.54 alin.(1) din Legea cu privire la actele normative nr.100/2017.	<i>Se acceptă</i>
		33.	Pe tot cuprinsul proiectului se propun următoarele modificări: - sintagma „Serviciul Vamal al Republicii Moldova” de substituit cu sintagma „Serviciul Vamal”, la orice formă gramaticală;	<i>Se acceptă</i>
		34.	- sintagma „Sistemul Informațional Integrat Vamal” de substituit cu sintagma „Sistemul Informațional Integrat Vamal „Asycuda World”.	<i>Se acceptă</i>
La proiectul de hotărâre		35.	La proiectul de hotărâre După pct.2 se propune de completat proiectul cu un punct nou despre sursa de finanțare a realizării prevederilor proiectului actului normativ, cu următorul cuprins: „___. Realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va sigura din contul și în limitele mijloacelor financiare aprobate Ministerului Culturii prin legea bugetară anuală, precum și din alte surse prevăzute de legislație.”. Deși nu există o	<i>Se acceptă</i>

			prevedere expresă, obligația de a indica într-un proiect sursa de finanțare este o cerință generală pentru toate proiectele de acte normative cu impact financiar, derivată în principal din Legea cu privire la acte normative nr.100/2017 și complementar din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Drept urmare, se va ține cont de numerotația punctelor.	
1. În contextul adoptării de către Republica Moldova a aquis-ului european, cadrul normativ și instituțional în domeniul bunurilor culturale mobile a fost modificat: Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural mobil (în continuare Legea nr. 280/2011) a fost amendată, Codul Vamal, în speță articolele cu referire la bunurile culturale, au fost ajustate la prevederile legii menționate. Prin Hotărârea de Guvern nr. 470/2023 a fost aprobat Regulamentul de circulație a bunurilor culturale mobile, iar modificările normative au dus la crearea Serviciului de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile, cu scopul de a concentra sarcinile de evidență a bunurilor culturale și monitorizare a circulației acestora în cadrul unei entități distincte.		36.	La proiectul Conceptului (Anexa nr.1) La pct.1 cuvintele „Hotărârea de Guvern nr.470/2023” se propune de substituit cu cuvintele „Hotărârea Guvernului nr.470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil. Menționăm că, potrivit prevederilor art.55 din Legea nr.100/2017, atunci când un act normativ este menționat pentru prima dată în text (de exemplu: „...conform Legii cu privire la actele normative nr.100/2017”), acesta trebuie identificat prin elementele sale oficiale: categoria actului, numărul și data adoptării, iar după ce actul a fost identificat complet prima dată, legea permite (și normele de tehnică legislativă) utilizarea unei forme scurte pentru a evita încărcarea textului (de exemplu: „Legea nr.100/2017”).	<i>Se acceptă</i>
8.6. asigurarea schimbului de date obligatoriu cu Serviciul Vamal al Republicii Moldova în vederea		37.	Subsecvent, la pct.8 subpct.8.6 cuvintele „HG” de substituit cu cuvintele „Hotărârea Guvernului”.	<i>Se acceptă</i>

controlului circulației bunurilor culturale mobile, conform Codului vamal și HG 470/2023.			Modificările corespunzătoare se vor efectua pe tot cuprinsul proiectului.	
9.1. asigurarea înregistrării și prelucrării informațiilor privind activitățile desfășurate de către autoritățile competente în domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil și circulației bunurilor culturale, inclusiv a măsurilor administrative dispuse în cazul constatării nerespectării regimului de protejare sau a procedurilor de export/import;		38.	La pct.9 se propun următoarele: - la subpct.9.1. cuvintele „a procedurilor” de substituit cu cuvintele „a operațiunilor”. Menționăm că, potrivit prevederilor pct.5 subpct.3) din Hotărârea Guvernului nr.470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, „scoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a bunurilor culturale mobile reprezintă o operațiune de export care se realizează în conformitate cu prevederile Codului vamal al Republicii Moldova nr.95/2021 și ale prezentului Regulament”;	<i>Se acceptă</i>
9.2. recepționarea notificărilor de respingere a solicitărilor de scoatere definitivă sau temporară a bunurilor culturale mobile și a datelor asociate, transmise de către Serviciul Vamal, în scopul prevenirii și neadmiterii scoaterii ilicite a bunurilor culturale din Republica Moldova;		39.	- la subpct.9.2. după cuvântul „culturale” de completat cu cuvântul „mobile”;	<i>Se acceptă</i>
12.2.6. Hotărârea Guvernului nr. 280/2020 privind serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay);		40.	Întru respectarea denumirii corecte a actului normativ și a prevederilor art.55 din Legea nr.100/2017, la pct.12 se propun următoarele: - subpct.12.2.6. va avea următorul cuprins: „Hotărârea Guvernului nr.712/2020 cu privire la serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay);”	<i>Se acceptă</i> Pct. 12 a fost revizuit integral, inclusiv numerotarea sbpct.
12.2.7. Hotărârea Guvernului nr. 250/2021 privind serviciul guvernamental de notificare electronică (MNotify);		41.	- subpct.12.2.7. va avea următorul cuprins: „Hotărârea Guvernului nr.376/2020 pentru aprobarea Conceptului serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify) și a Regulamentului privind modul de	<i>Se acceptă</i> Urmare redactării proiectului prevederea a fost

			funcționare și utilizare a serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify);”;	înserată la sbpct. 12.1.11
12.2.8. Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 privind măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat.		42.	- la subpct.12.2.8. cuvântul „privind” de substituit cu cuvintele „cu privire la”;	<i>Se acceptă</i>
12.7.4 Hotărârea Guvernului nr. 683/2018 privind normele tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor de date spațiale;		43.	- subpct.12.7.4. va avea următorul cuprins: „Hotărârea Guvernului nr.683/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare;”;	<i>Se acceptă</i>
12.7.5. Hotărârea Guvernului nr. 412/2020 privind Portalul guvernamental al unităților de drept;		44.	- subpct.12.7.5. va avea următorul cuprins: „Hotărârea Guvernului nr.412/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind utilizarea, administrarea și dezvoltarea Portalului guvernamental al unităților de drept;”;	<i>Se acceptă</i>
12.7.6. Hotărârea Guvernului nr. 413/2020 privind Portalul guvernamental al cetățeanului.		45.	- subpct.12.7.6. va avea următorul cuprins: „Hotărârea Guvernului nr.413/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind utilizarea, administrarea și dezvoltarea Portalului guvernamental al cetățeanului;”;	<i>Se acceptă</i>
12.7.7. Hotărârea Guvernului nr. 677/2025 cu privire la consolidarea accesibilității serviciilor electronice și a site-urilor web oficiale (modelul unitar de design).		46.	- subpct.12.7.7. va avea următorul cuprins: „Hotărârea Guvernului nr.677/2025 cu privire la consolidarea accesului la serviciile publice electronice în cadrul Portalului guvernamental integrat EVO utilizat la prestarea serviciilor publice electronice și aprobarea măsurilor necesare pentru implementarea modelului unitar de design;”;	<i>Se acceptă</i>
12.7.10. Hotărârea Guvernului nr. 323/2021 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Catalogul semantic” și a modului de		47.	- la subpct.12.7.10 cuvintele „modului de ținere” de substituit cu cuvintele „Regulamentului privind modul de ținere”;	<i>Se acceptă</i>

ținere a Registrului format de Sistemul informațional „Catalogul semantic”.				
12.8.8. Reglementarea tehnică RT 38370656-002:2006 – Procesele ciclului de viață al software-ului.		48.	- subpct.12.8.8. va avea următorul cuprins „12.8.8. Reglementare tehnică „Procesele ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr.78/2006.”.	<i>Se acceptă</i>
13.4.1 protecție a datelor și comunicațiilor – asigură securitatea informațiilor pe întreg ciclul de viață (colectare, stocare, procesare, transmitere și arhivare), în conformitate cu cerințele minime obligatorii de securitate cibernetică stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. HG 562/2025 și cu standardele SM EN ISO/IEC 27001 și 27002;		49.	La pct.13 subpct.13.4.1. cuvintele „în conformitate cu cerințele minime obligatorii de securitate cibernetică stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. HG 562/2025” de substituit cu cuvintele „în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.562/2025”, întru înlăturarea caracterului ambiguu și/sau evitarea unei interpretări contrare. Menționăm că „cerințe minime obligatorii de securitate” sunt reglementări ce au fost aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.201/2017 privind aprobarea Cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică, care a fost abrogată prin Hotărârea Guvernului nr.562/2025 cu privire la modul de realizare a obligațiilor de asigurare a securității cibernetică de către furnizorii de servicii în sectoare critice.	<i>Se acceptă.</i> Pct. 13 a fost redactat urmare propunerilor MDED, respectiv subpct.13.4.1 a fost exclus.
17.3. notificarea automată a rezultatelor verificărilor vamale;		50.	La pct.17 se propun următoarele: - la subpct.17.3. cuvintele „verificărilor vamale” de substituit cu cuvintele „controalelor vamale”;	<i>Se acceptă</i>
17.5. elaborarea rapoartelor statistice privind fluxurile vamale asociate bunurilor culturale mobile;		51.	- la subpct.17.5. cuvintele „fluxurile vamale asociate bunurilor culturale mobile” de substituit cu cuvintele „operațiunile înregistrate cu bunurile culturale mobile”;	<i>Se acceptă</i>
17.7. transmiterea automată către Serviciul Vamal a informațiilor privind actele emise de SI RBCM relevante pentru controlul circulației bunurilor culturale mobile;		52.	- la subpct.17.7. după cuvântul „controlul” de completat cu cuvintele „vamal a”.	<i>Se acceptă</i>

20.7. Portalul guvernamental integrat EVO – oferă acces simplificat pentru persoanele juridice și persoanele fizice la serviciile și informațiile disponibile prin SI RBCM. Prin intermediul Portalului guvernamental integrat EVO, persoanele juridice vor putea vizualiza datele din registru și vor putea obține informațiile documentate despre persoanele fizice și unitățile de drept.		53.	Întru evitarea unor interpretări ambigue, redacția pct.20 subpct.20.7 urmează a fi revizuită. Menționăm că, alineatul întâi prevede că „Portalul guvernamental integrat EVO – oferă acces simplificat și pentru persoanele fizice la serviciile și informațiile disponibile prin Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”. Totodată, al doilea alineat explică ce pot vizualiza persoanele juridice, fără a fi menționat ce pot vizualiza persoanele fizice prin intermediul portalului vizat.	<i>Se acceptă</i>
23. Deținătorul SI BCM este Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (STISC), care asigură:		54.	La pct.23 cuvintele „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (STISC)” de substituit cu cuvintele „Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” (în continuare - STISC)”. Modificările corespunzătoare se vor efectua la pct.6 din proiectul Regulamentului (Anexa nr.2).	<i>Se acceptă</i>
25.3. Serviciul Vamal al Republicii Moldova – partener instituțional, responsabil de verificarea și monitorizarea exportului și importului bunurilor culturale mobile;		55.	La pct.25 subpct.25.3. textul „Serviciul Vamal al Republicii Moldova – partener instituțional, responsabil de verificarea și monitorizarea exportului și importului bunurilor culturale mobile” de substituit cu textul „Serviciul Vamal – partener instituțional, responsabil de efectuarea controlului vamal și de monitorizarea operațiunilor de export și import ale bunurilor culturale mobile.”	<i>Se acceptă</i> Urmare redactării, prevederea a fost inserată la 26.3
30. Spațiul informațional al SI RBCM reprezintă ansamblul datelor și obiectelor informaționale gestionate în cadrul sistemului, care se formează, se actualizează și se arhivează în procesul electronic de evidență, expertizare, autorizare și circulație a bunurilor culturale		56.	E de menționat că, pentru asigurarea realizării nr.30-31 din capitolul 29-Uniunea Vamală, Clusterul 3 „Competitivitate și creștere incluzivă” prevăzute în Anexa A din Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.306/2025, termenul de realizare fiind luna octombrie 2026.	<i>Se acceptă</i> Obiectele informaționale și scenariile acestora dezvoltate la sbpct. 30.6

mobile. Resursa informațională a SI RBCM este compusă din totalitatea datelor create, prelucrate și schimbate între participanții autorizați, în conformitate cu Legea nr. 280/2011 și Hotărârea Guvernului nr. 470/2023, și include următoarele obiecte informaționale principale:			Astfel, potrivit prevederilor pct.7, subpct.2) lit. b) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului de evidență și circulație a bunurilor culturale mobile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.470/2023, Serviciul „ <i>prestează servicii de emitere a rapoartelor de expertiză, a adeverințelor, a notificărilor și a certificatelor de export/import pentru bunurile culturale mobile</i> ”. Drept urmare, pentru executarea prevederilor prenotate, la pct. 30 din proiect propunem de a fi dezvoltate și obiecte informaționale care va asigura evidența bunurilor culturale mobile introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova.	
3. Subiecții raporturilor juridice din domeniul creării, administrării, mentenanței, dezvoltării și utilizării conținutului SI RBCM sunt: 3.4. administratorul; 7. Administratorul SI RBCM este Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile (în continuare SECBCM), autoritate administrativă subordonată Ministerului Culturii. SECBCM exercită atribuțiile de administrare tehnică și operațională a sistemului, asigurând:		57.	La proiectul Regulamentului (Anexa nr.2) La pct.3 subpct.3.4. și pct.7 după cuvântul „administratorul” se propune de completat cu cuvântul „tehnic”, întru respectarea prevederilor art.7 alin.(2) din Legea cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat nr.467/2003.	<i>Se acceptă</i> Proiectul Regulamentului a fost revizuit în totalitate
8.3. Serviciul Vamal al Republicii Moldova – partener instituțional, responsabil de verificarea și monitorizarea operațiunilor de export și import ale bunurilor culturale mobile;		58.	La pct.8 subpct.8.3. textul „Serviciul Vamal al Republicii Moldova – partener instituțional, responsabil de verificarea și monitorizarea exportului și importului bunurilor culturale mobile” de substituit cu textul „Serviciul Vamal – partener instituțional, responsabil de efectuarea	<i>Se acceptă</i> Proiectul Regulamentului a fost revizuit în totalitate

			controlului vamal și de monitorizarea operațiunilor de export și import ale bunurilor culturale mobile”.	
1. Se instituie Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”;	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova (nr. 13/2-208 din 22.01.2026)	59.	La proiectul Hotărârii În scopul aducerii proiectului în corespundere cu prevederile art.16, alin. (1) al Legii nr. 71/2007 cu privire la registre, pct. 1. se propune a fi formulat în următoarea redacție: „1. Se instituie: 1. Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”; 2. Registrul circulației bunurilor culturale mobile.”.	<i>Se acceptă</i>
2.2 Regulamentul resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”, conform Anexei nr. 2		60.	Cu referire la noțiunea „registru”, în vederea expunerii conforme cu prevederile art. 3 al Legii nr. 71/2007 cu privire la registre, subpct. 2.2. se propune a fi formulat în următoarea redacție „Regulamentul privind modul de ținere a Registrului circulației bunurilor culturale mobile, conform Anexei nr. 2.”.	<i>Se acceptă</i>
1. În contextul adoptării de către Republica Moldova a aquis-ului european, cadrul normativ și instituțional în domeniul bunurilor culturale mobile a fost modificat: Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural mobil (în continuare Legea nr. 280/2011) a fost amendată, Codul Vamal, în speță articolele cu referire la bunurile culturale, au fost ajustate la prevederile legii menționate. Prin Hotărârea de Guvern nr. 470/2023 a fost aprobat Regulamentul de circulație a bunurilor culturale		61.	La Conceptul Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” La pct. 1 se propune substituirea sintagmei „au dus la crearea Serviciului de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile, cu scopul” cu sintagma „au determinat crearea Serviciului de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile, în scopul”.	<i>Se acceptă</i>

mobile, iar modificările normative au dus la crearea Serviciului de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile, cu scopul de a concentra sarcinile de evidență a bunurilor culturale și monitorizare a circulației acestora în cadrul unei entități distincte.				
2. Scopul Legii nr. 280/2011 este ajustarea cadrului legislativ național în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural mobil, alinierea la cerințele prevăzute de legislația Uniunii Europene și încurajarea cooperării dintre Republica Moldova și statele membre UE în vederea recuperării și restituirii patrimoniului cultural mobil de importanță europeană. Având în vedere că traficul de bunuri culturale este, de obicei, o infracțiune transfrontalieră, legislația UE joacă un rol important în prevenirea și depistarea unor astfel de cazuri. 3. Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” (în continuare SI RBCM) constituie registru de stat departamental, creat și administrat în conformitate cu Legea nr. 71/2007 cu privire la registre.		62.	Cu titlu de informare, menționăm că Conceptul sistemului informațional de stat se elaborează în conformitate cu prevederile Anexei nr. 3 la Ordinul Ministrului Dezvoltării Informaționale nr. 78/2006, care stabilește reglementările tehnice pentru procesele ciclului de viață al software-ului (RT 38370656-002:2006). În context, aducem la cunoștință că Capitolul I „Introducere” trebuie să conțină Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova informație despre domeniul de activitate în care va funcționa sistemul, analiza nivelului de informatizare al domeniului respectiv, precum și cauzele creării sau modificării sistemului. Respectiv, conform subpct. 2.2.1. al Anexei nr.3 a Ordinului MDI nr.78/2006, pct. 2-3 propunem a fi formulate în următoarea redacție: „2. Crearea Sistemului Informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” este determinată, în principal, de ajustarea cadrului legislativ național conform prevederilor Legii nr. 280/2011, în vederea alinierii la cerințele Uniunii Europene și a facilitării cooperării internaționale pentru recuperarea și restituirea patrimoniului cultural de importanță europeană, asigurând trasabilitatea bunurilor culturale.	<i>Se acceptă parțial.</i> Pct. a fost redactat și expus după cum urmează: 2. Crearea Sistemului Informațional Registrul circulației bunurilor culturale mobile” este determinată, în principal, de ajustarea cadrului legislativ național conform prevederilor Legii nr. 280/2011, asigurând trasabilitatea bunurilor culturale mobile. 3 – redactat conform Avizului.

			3. În prezent, nivelul actual de informatizare în domeniul recuperării și restituirii patrimoniului cultural mobil este marcat de necesitatea unei gestiuni centralizate, interoperabile cu sistemele europene, având în vedere caracterul transfrontalier al traficului de bunuri culturale. În acest sens, Sistemul Informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”, conceput pentru a sprijini eforturile de conservare a patrimoniului cultural, oferă un mecanism eficient de evidență și supraveghere a tranzitului internațional al bunurilor culturale mobile.”.	Menționăm că, Proiectul nu constituie un act de armonizare normativă. Inițiativa se întemeiază exclusiv pe necesitatea funcțională de modernizare a mecanismelor administrative de evidență și control al circulației bunurilor culturale mobile la nivel național.
Capitolul I Introducere		63.	Cu referire la pct. 3, menționăm că potrivit prevederilor pct. 2.2.1. din Anexa nr. 3 la Ordinul nr.78/2006, definiția SI care include denumirea sistemului (deplină, pe scurt, abrevierea) este prevăzută în Capitolul II „Dispoziții generale”, drept urmare denumirea scurtă în Capitolul I „Introducere” nu se va utiliza.	<i>Se acceptă</i>
4. Conceptul SI RBCM (în continuare – Concept) specifică cerințele de bază privind SI RBCM, destinația și scopul creării acestuia, funcțiile de bază, obiectele sistemului, structura resurselor informaționale, infrastructura informațională a sistemului, cerințele de bază privind		64.	Pct. 4 propunem să fie expus la Capitolul I „Introducere”, în următoarea redacție: „4. Conceptul Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile (în continuare – Concept) specifică cerințele generale față de Sistemul Informațional destinat constituirii și ținerii Registrului circulației bunurilor culturale mobile și reglementează	<i>Se acceptă</i>

furnizarea informațiilor și preluarea acestora de către autoritățile cu atribuții în circulația bunurilor culturale pentru a se asigura că circulația bunurilor culturale mobile este conformă cerințelor stabilite în cadrul normativ aplicabil și cerințele cu privire la securitatea și protecția informațiilor și pentru a contribui la contracararea traficului ilicit de bunuri culturale.			cadrul de interoperabilitate dintre entitățile participante și resursele informaționale conexe.”.	
		65.	In scopul expunerii coerente a dispozițiilor generale ale SI RBCM, înainte de pct. 5. se vor include următoarele puncte noi, după cum urmează: „Resursa informațională „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” (în continuare - RBCM) se formează de Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” (în continuare - SI RBCM). RBCM este o parte componentă a Resurselor informaționale de stat ale Republicii Moldova, și anume a segmentului „Resurse culturale”. RBCM este unica sursă oficială de informație privind bunurile culturale mobile clasate în patrimoniul cultural național mobil.”.	<i>Se acceptă parțial.</i> Propunerile au fost înserate în debutul pct. 5 Cuvintele „clasate în patrimoniul cultural național mobil” nu au fost înserate în Proiect întrucât se referă la o categorie îngustă de bunuri, pe când RBCM va conține informații despre toate categoriile de bunuri culturale care sunt scoase/introduse din/în țară.
5. SI RBCM reprezintă o resursă informațională de stat, care cuprinde date sistematizate referitoare la		66.	Pct. 5 , în scopul corespunderii cu prevederile art. 3 al Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele	<i>Se acceptă.</i>

domeniul evidenței și circulației interne și externe a bunurilor culturale mobile, inclusiv date despre subiecții supuși monitorizării și autoritățile de monitorizare și supraveghere a domeniului, activitățile desfășurate și măsurile luate de către acestea, cererile, notificările, certificatele și adeverințele și deciziile de interdicere a punerii bunurilor culturale în liberă circulație.			informaționale de stat, propunem să fie formulat în următoarea redacție: „5. Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” (în continuare - SI RBCM) reprezintă totalitatea de resurse și tehnologii informaționale interdependente, de metode și de personal, destinată păstrării, prelucrării și furnizării de informației cu privire la evidența, circulația internă și externă a bunurilor culturale mobile, subiecții supuși monitorizării și autoritățile de monitorizare și supraveghere a domeniului, activitățile desfășurate și măsurile luate de către acestea, cererile, notificările, certificatele și adeverințele și deciziile de interdicere a punerii bunurilor culturale în liberă circulație.”.	Proiectul a fost redactat. Cuvintele „circulația internă și externă” au fost substituite cu cuvintele „scoaterea și introducerea”.
6. SI RBCM este destinat pentru a sprijini măsurile de monitorizare și supraveghere a evidenței și circulației bunurilor culturale mobile. Sistemul va asigura autoritățile de monitorizare și supraveghere a domeniului cu un instrument eficient și centralizat pentru monitorizarea activităților desfășurate și a măsurilor aplicate de acestea, în cooperare cu Serviciul Vamal, pentru a asigura că circulația bunurilor culturale se desfășoară conform cerințelor normative aplicabile sau că nu pun în pericol patrimoniul cultural mobil și nu contribuie la traficul ilicit de bunuri culturale.		67.	La pct. 6 , sintagma „SI RBCM este destinat pentru a sprijini măsurile de monitorizare și supraveghere a evidenței și circulației bunurilor culturale mobile.” se va exclude, deoarece enunțul deja este expus la pct. 5.	<i>Se acceptă</i>
7. Noțiunile utilizate în prezentul Concept au semnificațiile prevăzute		68.	Pct. 7 se va completa cu sintagma „Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.”,	<i>Se acceptă</i>

în Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.			iar cuvântul „Sistemul” se va înlocui cu sintagma „SI RBCM”.	
13. Sistemul informațional în domeniul bunurilor culturale mobile (SI RBCM) asigură executarea funcțiilor sale de bază și a funcțiilor specifice, determinate de destinația acestuia, grupate în contururi funcționale specializate. 13. Funcțiile de bază ale SI RBCM sunt: 13.1. Formarea resursei informaționale a SI RBCM se realizează prin: 13.1.1. înregistrarea inițială a obiectelor și a datelor aferente, în baza deciziilor adoptate de autoritățile competente; 13.1.2. actualizarea sistematică a informațiilor la modificarea atributelor obiectelor de evidență; 13.1.3. modificarea statutului unui obiect (de exemplu: arhivare, restituire, retragere), cu păstrarea istoricului integral al modificărilor; 13.1.4. arhivarea și radierea datelor se realizează în conformitate cu termenii de păstrare prevăzuți în cadrul normativ; 13.1.5. identificarea unică și trasabilitatea atribuie fiecărui obiect		69.	Potrivit prevederilor pct. 2.2.4. din Anexa nr. 3 la Ordinul nr.78/2006, pct. 13 trebuie să expună succint funcțiile de bază prevăzute pentru SI RBCM care sunt indispensabile pentru asigurarea integrității, fiabilității și valorificării eficiente a resursei informaționale de stat gestionate. Necesitatea fiecărei categorii de funcții derivă din cerințele legale, operaționale și de securitate aplicabile sistemelor informaționale de importanță publică. Având în vedere considerentele expuse, se impune reformularea pct. 13 pentru a asigura o prezentare sistematizată și o abordare structurată și laconică a funcțiilor de bază ale sistemului. În acest sens, propunem următoarea redacție: „13. SI RBCM realizează următoarele funcții de bază: 13.1. formarea bazei de date a SI RBCM: 13.1.1. luarea în evidență primară, care constă în atribuirea identificatorului unic obiectului de evidență și introducerea în baza de date a volumului stabilit de date; 13.1.2. actualizarea datelor, care presupune actualizarea sistematică a bazei de date la modificarea sau completarea datelor obiectelor de evidență; 13.1.3. scoaterea din evidență, care nu presupune excluderea fizică a datelor din registru, ci doar schimbarea statutului acestora. Informația în SI RBCM se introduce numai în baza documentelor ce confirmă veridicitatea datelor, cu specificarea documentului în baza căruia s-a realizat actualizarea lor. Toate modificările în SI RBCM se păstrează în ordine cronologică; 13.2. asigurarea informațională. Informația din resursa informațională creată prin intermediul SI RBCM se pune	<i>Se acceptă</i>

un identificator unic valabil pe toată durata existenței sale în SI RBCM și asigură jurnalizarea cronologică a tuturor operațiunilor efectuate. 13.2. Organizarea suportului informațional are loc, după cum urmează: 13.2.1. administrarea a accesului de date, conform drepturilor stabilite; 13.2.2. furnizarea controlată a informațiilor asigură punerea la dispoziția utilizatorului a informațiilor din baza de date a SI RBCM, conform nivelurilor de acces stabilite; 13.2.3. asigurarea confidențialității și integrității datelor garantează utilizarea informațiilor exclusiv în scopuri legale, precum și protejarea acestora împotriva accesului neautorizat, modificării sau pierderii; 13.2.4. auditarea și trasabilitatea înregistrează și monitorizează toate operațiunile efectuate asupra datelor, în vederea asigurării responsabilității și transparenței. 13.3. Stabilirea nivelurilor de acces ale utilizatorilor se realizează prin următoarele funcții: 13.3.1 autentificare și autorizare asigură identificarea utilizatorilor și acordarea accesului la resursele SI RBCM prin intermediul platformei		la dispoziția subiecților raporturilor juridice ai SI RBCM, inclusiv în cazul schimbului informațional dintre participanții sistemului. Nivelul de acces al beneficiarului la RI RBCM este stabilit de Regulamentul privind modul de ținere a Registrului circulației bunurilor culturale mobile și de prevederile cadrului normativ; 13.3. asigurarea securității informației. Securitatea informației se asigură la toate etapele de colectare, păstrare și utilizare a resurselor informaționale; 13.4. asigurarea funcționării. Asigurarea funcționării presupune asigurarea funcționării SI RBCM sub toate aspectele.”	
---	--	--	--

guvernamentale MPass, potrivit drepturilor stabilite și cadrului normativ aplicabil; 13.3.2 administrare a accesului stabilește și gestionează nivelurile de acces la informațiile din SI RBCM, conform competențelor instituționale și politicilor de securitate aprobate. 13.4. Asigurarea securității și protecției informațiilor se realizează prin următoarele funcții: 13.4.1 protecție a datelor și comunicațiilor – asigură securitatea informațiilor pe întreg ciclul de viață (colectare, stocare, procesare, transmitere și arhivare), în conformitate cu cerințele minime obligatorii de securitate cibernetică stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. HG 562/2025 și cu standardele SM EN ISO/IEC 27001 și 27002; 13.4.2. gestionare a incidentelor de securitate – permite monitorizarea, detectarea și raportarea evenimentelor care pot afecta integritatea, confidențialitatea sau disponibilitatea datelor, conform politicilor de securitate aprobate de administratorul sistemului. 13.5. Asigurarea calității informației se realizează prin următoarele funcții: 13.5.1 validare a datelor – efectuează verificări automate ale				
---	--	--	--	--

completitudinii și corectitudinii informațiilor introduse în SI RBCM; 13.5.2 audit și control al datelor – permite efectuarea auditului periodic și corelarea informațiilor între surse, în conformitate cu metodologia aprobată de administratorul SI RBCM. 13.6. Asigurarea interoperabilității funcționale, semantice și tehnice a SI RBCM se realizează prin următoarele funcții: 13.6.1. integrare prin platforma guvernamentală de interoperabilitate (MConnect) și componenta MConnect Events, în scopul asigurării schimbului de date în timp real și furnizării serviciilor proactive; 13.6.2. conformitate semantică și tehnică – asigură utilizarea clasificatoarelor și standardelor comune de date și respectarea cerințelor de interoperabilitate stabilite de autoritatea competentă în domeniu – Instituția publică Agenția de Guvernare Electronică (AGE).				
14. Spațiul funcțional al Sistemului informațional în domeniul bunurilor culturale mobile (SI RBCM) reprezintă ansamblul funcțiilor realizate de subsistemele și modulele sale informaționale, care interacționează reciproc și asigură		70.	Pct. 14. urmează să fie exclus deoarece nu este relevant în contextul Secțiunii 2 „Contururile funcționale de bază”.	<i>Se acceptă</i>

schimbul coerent de date între participanți prin intermediul infrastructurii guvernamentale de interoperabilitate.				
15. În cadrul SI RBCM sunt definite următoarele contururi funcționale principale:		71.	La pct. 15, sintagma „În cadrul SI RBCM sunt definite următoarele contururi funcționale principale:” se va substitui cu propoziția „SI RBCM include următoarele contururi funcționale:”.	<i>Se acceptă</i>
		72.	În scopul conformării cu prevederile art. 7 al Legii nr. 467/2003, în scopul expunerii explicite a structurii organizaționale a SI RBCM , considerăm necesar introducerea unui punct nou, înainte de pct. 21 , în următoarea redacție „Funcțiile de bază ce țin de formarea și exploatarea SI RBCM sunt distribuite între proprietarul, posesorul, deținătorul, administratorul tehnic și utilizatorii SI RBCM.”.	<i>Se acceptă</i> Propunerea a fost înserată în debutul pct. 21
21. Proprietar al SI RBCM este statul Republica Moldova, care stabilește posesorii, deținătorii, administratorii tehnici și utilizatorii sistemelor informaționale de stat. Resursele financiare pentru dezvoltarea, implementarea și exploatarea SI RBCM se asigură din bugetul de stat și din alte surse legale, conform cadrului normativ în vigoare.		73.	La pct. 21 , sintagma „Resursele financiare pentru dezvoltarea, implementarea și exploatarea SI RBCM se asigură din bugetul de stat și din alte surse legale, conform cadrului normativ în vigoare.” se va exclude deoarece nu este relevantă în contextul Capitolul V „Structura organizațională a SI RBCM”.	<i>Se acceptă</i>
23. Deținătorul SI BCM este Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (STISC), care asigură:		74.	Pct. 23 urmează să fie revizuit conform prevederilor art. 73 al Legii nr. 467/2003. Totodată, se propune substituirea sintagmei „Deținătorul SI BCM” cu sintagma „Administratorul tehnic”.	<i>Se acceptă</i> Pct. 23 a fost expus în redacția inclusiv conform propunerilor AGE pentru

				corespunderea prevederilor art. 7 ³ din Legea nr. 467/2003
24. Administratorul SI RBCM este SECBCM, autoritate administrativă subordonată Ministerului Culturii. SECBCM exercită atribuțiile de administrare tehnică și operațională a sistemului, asigurând:		75.	Pct. 24 urmează să fie revizuit conform prevederilor art. 74 al Legii nr. 467/2003, iar sintagma „Administratorul SI RBCM” urmează să fie substituită cu sintagma „Deținătorul SI RBCM”.	<i>Se acceptă</i> Pct. 24 a fost modificat inclusiv conform propunerilor AGE, pentru corespunderea prevederilor art. 7 ⁴ din Legea nr. 467/2003
25. Participanții instituționali și registratorii de date în cadrul SI RBCM sunt autoritățile competente în domeniul gestionării și circulației bunurilor culturale mobile, potrivit Legii nr. 280/2011 și HG nr. 470/2023, după cum urmează:		76.	Pct. 25 urmează a fi revizuit prin prisma prevederilor art. 75 al Legii nr. 467/2003, iar sintagma „Participanții instituționali și registratorii de date în cadrul” se va substitui cu sintagma „utilizatorii”.	<i>Se acceptă</i>
25.3. Serviciul Vamal al Republicii Moldova – partener instituțional, responsabil de verificarea și monitorizarea exportului și importului bunurilor culturale mobile;		77.	La subpct. 25.3. sintagma „partener instituțional” se va substitui cu sintagma „participant al SI RBCM”.	<i>Se acceptă</i>
25.4. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării – autoritate responsabilă de elaborarea și promovarea politicilor de stat în		78.	Subpct. 25.4. se va exclude deoarece nu este relevant prevederilor art. 7 al Legii nr. 467/2003.	<i>Se acceptă</i>

domeniul dezvoltării economice și al transformării digitale;				
26. Utilizatorii datelor din SI RBCM sunt persoanele juridice și fizice de drept public sau privat care utilizează informațiile generate de sistem potrivit competențelor legale, în scopul exercitării atribuțiilor funcționale, al procesului decizional și al informării publice. Nivelurile de acces și drepturile de utilizare sunt stabilite de SECBCM, în calitate de administrator tehnic și de sistem, în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal și regulamentele interne de exploatare.		79.	Pct. 26 se va expune înaintea pct. 25.	
30. Spațiul informațional al SI RBCM reprezintă ansamblul datelor și obiectelor informaționale gestionate în cadrul sistemului, care se formează, se actualizează și se arhivează în procesul electronic de evidență, expertizare, autorizare și circulație a bunurilor culturale mobile. Resursa informațională a SI RBCM este compusă din totalitatea datelor create, prelucrate și schimbate între participanții autorizați, în conformitate cu Legea nr. 280/2011 și Hotărârea Guvernului nr. 470/2023, și include următoarele obiecte informaționale principale:		80.	Pct. 30 urmează a fi revizuit conform prevederilor subpct. 2.2.7 al Ordinului nr.78/2006, respectiv propunem să fie formulat în următoarea redacție „Spațiul informațional al SI RBCM reprezintă totalitatea obiectelor informaționale, a atributelor și a scenariilor aferente acestora.”. În continuare, sintagma „Resursa informațională a SI RBCM este compusă din totalitatea datelor create, prelucrate și schimbate între participanții autorizați, în conformitate cu Legea nr. 280/2011 și Hotărârea Guvernului nr. 470/2023, și include următoarele obiecte informaționale principale:” se va substitui cu sintagma „Totalitatea obiectelor informaționale este determinată de destinația SI RBCM și include:”.	<i>Se acceptă</i>

30.9. fiecărui obiect informațional (bun cultural mobil, certificat, decizie) i se atribuie un identificator unic și invariabil, conform art. 20 alin. (2) din Legea nr. 71/2007.		81.	Subpct. 30.9 nu face parte din lista obiectelor informaționale de la pct. 30, respectiv necesită a fi renumerotat ca un punct nou consecutiv pct. 30.	<i>Se acceptă</i> Subpct. 30.9 a fost exclus conform recomandărilor AGE
40. În procesul de dezvoltare și exploatare, SI RBCM respectă următoarele principii tehnologice:		82.	Pct. 40 se va exclude, deoarece principiile sunt deja expuse la pct. 10.	<i>Se acceptă parțial.</i> Pct. 10 a fost reformulat, astfel, încât în redacția propusă acesta prevede liniile directoare tehnologice.
52. Prezentul Concept stabilește cadrul organizațional, funcțional și tehnologic în baza căruia va fi conceput, dezvoltat și implementat SI RBCM. Acesta asigură suportul informatic necesar pentru SECBCM, Serviciul Vamal al Republicii Moldova și alte autorități competente, în vederea gestionării proceselor de evidență, expertizare, autorizare și circulație a bunurilor culturale mobile, în conformitate cu Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil și Hotărârea Guvernului nr. 470/2023.		83.	Cu referire la Capitolul X Încheiere, menționăm că pct. 52 nu corespunde prevederilor subpct. 2.2.10 al Ordinului nr. 78/2006 și urmează a fi revizuit.	<i>Se acceptă.</i> Capitolul X a fost exclus din Proiect.

REGULAMENTUL resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”		84. La Regulamentul Resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” Urmare a raționamentelor expuse la Proiectul HG, denumirea regulamentului se propune în următoarea redacție „Regulamentul privind modul de ținere a Registrului circulației bunurilor culturale mobile”.	<i>Se acceptă</i>
		85. Menționăm că articolul 76 al Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, menționează expres care sunt documentele sistemelor și resurselor informaționale de stat: a) conceptul sistemului informațional, în care să fie definite: spațiul funcțional, structura organizatorică, spațiul informațional, spațiul tehnologic, securitatea sistemului informațional și protecția informației; b) caietul de sarcini al sistemului informațional, care include cerințe funcționale și tehnice în conformitate cu care se creează sistemul informațional; c) regulamentul resursei informaționale, care să cuprindă: reglementări privind drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice aferente creării și ținerii resursei informaționale; modalitatea de ținere a resursei informaționale; procedura de înregistrare, modificare, completare și radiere a datelor; procedura de interacțiune cu furnizorii de date; măsuri privind asigurarea securității resursei informaționale. Regulamentul resursei informaționale se elaborează în conformitate cu prevederile Legii nr. 71/2007 cu privire la registre, asigurând respectarea principiilor, cerințelor și procedurilor stabilite de cadrul legal aplicabil gestionării registrelor de stat. Respectiv, proiectul Regulamentului prezentat spre examinare, cu toate că este denumit Regulamentul	<i>Se acceptă</i> Proiectul Regulamentului a fost revizuit în totalitate.

			Resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” necesită să fie revizuit în totalitate, deoarece obiectul de reglementare al acestuia este sistemul informațional, dar nu resursa informațională RBCM formată de SI MDDEI.	
Expertizare				
La proiectul de hotărâre	Ministerul Justiției (Nr. 04/1-1750 din 18.02.2026)			
1. Hotărîre nr. __din__ Pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” și a „Regulamentului privind modul de ținere a Registrului circulației bunurilor culturale mobile”		86	Denumirea proiectului hotărârii trebuie să fie laconică și să exprime clar obiectul reglementării, în conformitate cu art. 42 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative. Se propune reformularea titlului în redacția: „Cu privire la Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile””.	<i>Se acceptă</i> <i>Denumirea proiectului a fost redactată:</i> <i>„Cu privire la instituirea Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”.</i>
1. Se instituie: 1.1 Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”; 1.2 Registrul circulației bunurilor culturale mobile.		87	Punctul 1 din proiect prezintă imprecizie, întrucât instituie separat Sistemul informațional și Registrul circulației bunurilor culturale mobile, deși, potrivit art. 22 lit. c) din Legea nr. 467/2003, registrul are natura juridică a unei resurse informaționale create și gestionate prin intermediul sistemului informațional. Se impune revizuirea normei pentru corelare conceptuală.	<i>Se acceptă</i> <i>Pct. 1 a fost redactat :</i> <i>„1. Se instituie Sistemul informațional „Registrul circulației</i>

				<i>bunurilor culturale mobile”.</i>
2.,,5. Prezenta hotărâre intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”		88	La pct. 5 cuvintele „peste o lună” se vor substitui cu cuvintele „la expirarea termenului de o lună”.	<i>Se acceptă</i>
La proiectul de concept 3.,,5. Resursa informațională „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” (în continuare - RBCM) se formează de Sistemul informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile” (în continuare - SI RBCM).”		89	La anexa nr. 1: Textul pct. 5 urmează a fi revizuit, astfel încât forma abreviată „(în continuare -SI RBCM)” să fie utilizată o singură dată. Deși pct. 5 utilizează forma abreviată „SI RBCM”, titlul capit. III conține termenul „Sistemului”, iar la pct. 12 este redată întreaga titulatură „Sistemului informațional în domeniul bunurilor culturale mobile „SI RBCM”. În acest context, se consideră necesară uniformizarea denumirilor pe întreg textul proiectului.	<i>Se acceptă</i>
4.Noțiunile utilizate în prezentul Concept au semnificațiile prevăzute în Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.		90	La pct. 7, titlul Legii nr. 280/2011 se va elimina, având în vedere că la pct. 1 s-a folosit forma abreviată „Legea nr. 280/2011”.	<i>Se acceptă</i>
5.,,8.2. organizarea interacțiunii eficiente și a schimbului de informații dintre Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile și Serviciul Vamal prin utilizarea sistemelor informaționale;”		91	La sbp. 8.2, este necesar de revăzut abrevierea „SECBCM”, or, potrivit art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire. Astfel, precizăm că la pct. 1 se utilizează pentru prima dată sintagma „Serviciului de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile”.	<i>Se acceptă</i>

12.1. Cadrul juridic al funcționării SI RBCM este constituit din următoarele acte normative din domeniul informatizării și al resurselor informaționale de stat aplicabile SI RBCM : 12.1.1. Constituția Republicii Moldova; 12.1.2. Legea nr. 1069/2000 cu privire la informatică; 12.1.3. Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat; 12.1.4. Legea nr. 71/2007 cu privire la registre. 12.1.5. Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității (aplicabilă în cazul recunoașterii experților acreditați); 12.1.6. Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (aplicabilă în cazul verificărilor administrative în domeniul patrimoniului cultural); 12.1.7. Legea nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor (pentru corelarea codurilor tarifare vamale ale bunurilor culturale); 12.1.8. Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate;	92	La capit. III, destinat spațiului juridico-normativ al funcționării SI RBCM, actele normative selectate conform sbp. 12.1-12.4 pe domenii nu trebuie incluse ca norme subsecvente.	<i>Se acceptă</i>
---	----	---	-------------------

12.1.9. Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate; 12.1.10. Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere; 12.1.11. Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013 privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass); 12.1.12. Hotărârea Guvernului nr. 405/2014 privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign); 12.1.13. Hotărârea Guvernului nr. 708/2014 privind serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog); 12.1.14. Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud); 12.1.15. Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat. 12.1.16. Hotărârea Guvernului nr. 683/2018 Hotărârea Guvernului nr.683/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele				
---	--	--	--	--

de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare; 12.1.17. Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect). 12.1.18. Hotărârea Guvernului nr. 712/2020 cu privire la serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay)); 12.1.19. Hotărârea Guvernului nr. 376/2020 pentru aprobarea Conceptului serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify) și a Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify) ; 12.1.20. Hotărârea Guvernului nr. 412/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind utilizarea, administrarea și dezvoltarea Portalului guvernamental al unităților de drept; 12.1.21. Hotărârea Guvernului nr. 413/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind utilizarea, administrarea și dezvoltarea Portalului guvernamental al cetățeanului;				
--	--	--	--	--

12.1.22. Hotărârea Guvernului nr. 323/2021 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Catalogul semantic” și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului format de Sistemul informațional „Catalogul semantic”. 12.1.23. Hotărârea Guvernului nr. 650/2023 cu privire la aprobarea Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023–2030. 12.1.24. Hotărârea Guvernului nr. 650/2023 cu privire la aprobarea Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023–2030. 12.1.25. Hotărârea Guvernului nr. 305/2024 cu privire la platforma de găzduire și partajare a documentelor (MDocs). 12.1.26. Hotărârea Guvernului nr. 677/2025 cu privire la consolidarea accesibilității serviciilor electronice și a site-consolidarea accesului la serviciile publice electronice în cadrul Portalului guvernamental integrat EVO utilizat la prestarea serviciilor publice electronice și aprobarea măsurilor necesare pentru implementarea modelului unitar de design;				
---	--	--	--	--

12.2. SI RBCM funcționează în domeniul protecției datelor cu caracter personal și al accesului la informație în conformitate cu următoarele acte normative: 12.2.1. Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal; 12.2.2. Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public. 12.3. Funcționarea SI RBCM în domeniul securității cibernetice și al infrastructurilor critice se realizează în conformitate cu următoarele acte normative: 12.3.1. Hotărârea Guvernului nr. 737/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora. 12.3.2. Hotărârea Guvernului nr. 562/2025 cu privire la modul de realizare a obligațiilor de asigurare a securității cibernetice de către furnizorii de servicii în sectoarele critice; 12.4. Funcționarea SI RBCM în domeniul bunurilor culturale mobile și al regimului vamal se realizează în conformitate cu următoarele acte normative:				
---	--	--	--	--

12.4.1. Legea nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil; 12.4.2. Codul vamal al Republicii Moldova nr. 95/2021; 12.4.3. Hotărârea Guvernului nr. 92/2023 pentru punerea în aplicare a Codului vamal nr. 95/2021; 12.4.4. Hotărârea Guvernului nr. 470/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.				
12.1. Cadrul juridic al funcționării SI RBCM este constituit din următoarele acte normative din domeniul informatizării și al resurselor informaționale de stat aplicabile SI RBCM :		93	La sbp. 12.1, partea introductivă, se impune precizarea actelor normative din domeniul informatizării și al resurselor informaționale de stat aplicabile SI RBCM.	<i>Se acceptă</i>
		94	Pentru încadrarea în exigențele de tehnică legislativă, actele normative citate în text urmează a fi expuse pornind de la principiul ierarhiei actelor normative și ordinea cronologică în care au fost adoptate.	<i>Se acceptă</i>
12.2. SI RBCM funcționează în domeniul protecției datelor cu caracter personal și al accesului la informație în conformitate cu următoarele acte normative: 12.2.1. Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal; 12.2.2. Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public.		95	La sbp. 12.2, textul „Domeniul protecției datelor și al accesului la informații:” urmează a fi revizuit, astfel încât să se precizeze despre actele normative relevante acestui domeniu. Aceeași observație este valabilă și pentru sbp. 12.3 și 12.4.	<i>Se acceptă</i>

În cadrul funcționării SI RBCM, sunt realizate funcții de bază tipice sistemelor informaționale de importanță națională precum: formarea resursei informaționale, luarea în evidență, actualizarea și radierea datelor, organizarea asigurării informaționale, interoperabilitatea, auditarea activităților, asigurarea securității și confidențialității informației. SI RBCM realizează următoarele funcții de bază:		96	Din conținutul capit. IV nu rezultă o delimitare clară între funcțiile de bază pe care SI RBCM le îndeplinește, în calitate de sistem informațional, în conformitate cu standardele stabilite de legislație, și funcțiile specifice ale acestuia, organizate în contururi funcționale proprii. Astfel, pentru o mai bună înțelegere a conținutului capitolului, la pct. 13 se propune indicarea expresă a faptului că, în cadrul funcționării SI RBCM, sunt realizate funcții de bază tipice oricărui sistem informațional de importanță statală, precum: formarea resursei informaționale, luarea în evidență, actualizarea și radierea datelor, organizarea asigurării informaționale, interoperabilitatea, auditarea activităților, precum și asigurarea securității și confidențialității informației. Pentru claritate normativă, se recomandă, de asemenea, detalierea corespunzătoare a acestor funcții.	<i>Se acceptă</i>
16.5. aplicarea măsurilor de securitate conform ISO/IEC 27001–27002 și cerințelor STISC;		97	La sbp. 16.5, se utilizează abrevierea „STISC”, fără a fi exprimată în termeni clari.	<i>Se acceptă</i>
Capitolul V STRUCTURA ORGANIZAȚIONALĂ A SI RBCM		98	Prin prisma art. 76 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 467/2003, în titlul capit. V cuvântul „ORGANIZAȚIONALĂ” se va substitui cu cuvântul „organizatorică”.	<i>Se acceptă</i>
			Totodată, reglementările privind drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice aferente creării și ținerii resursei informaționale sunt caracteristice regulamentului resursei informaționale și nu conceptului sistemului informațional	Reglementările privind drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice aferente creării și ținerii resursei informaționale sunt prevăzute la Capitolul I și Capitolul II din

				Anexa nr. 2 a proiectului.
Ministerul Culturii: 22.1. exercită rolul de coordonator de domeniu;		99	Sbp. 22.1 dublează dispoziția pct. 22 (a se vedea în acest sens și sbp. 26.1).	<i>Se acceptă</i>
25.Utilizatorii datelor din SI RBCM sunt persoanele fizice, sau persoanele juridice și fizice de drept public sau privat care utilizează informațiile generate de sistem potrivit competențelor legale, în scopul exercitării atribuțiilor funcționale, al procesului decizional și al informării publice. Nivelurile de acces și drepturile de utilizare sunt stabilite de SECBCM, în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal și regulamentele interne de exploatare.		100	La pct. 25, expresia „persoanele juridice și fizice de drept public sau privat” este incorectă, deoarece doar persoanele juridice pot avea statut de drept public sau privat. Aceeași observație este valabilă și pentru pct. 13 din anexa nr. 2. Totodată, aferent afirmației conform căreia „Nivelurile de acces și drepturile de utilizare sunt stabilite de SECBCM, în calitate de administrator tehnic și de sistem” se vor avea în vedere prevederile pct. 23 care atribuie calitatea de administrator tehnic al SI BCM Instituției publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”.	<i>Se acceptă</i>
26. Utilizatorii SI RBCM sunt autoritățile competente în domeniul gestionării și circulației bunurilor culturale mobile: 26.1. Ministerul Culturii - posesor al sistemului și autoritate responsabilă de politicile de stat în domeniu; 26.2. STISC – administrator tehnic al SI RBCM; 26.3 SECBCM - deținător al registrului în sensul art. 11 și 12 din Legea nr. 71/2007;		101	Se atenționează asupra lipsei logice dintre alineatul introductiv al pct. 26 și sbp. 26.1- 26.3.	<i>Se acceptă Textul alineatului a fost reformulat</i>

27.1. documente de intrare – cereri de emiterie a certificatului de export, cereri de emiterie a adeverinței de export, cereri de efectuare a expertizelor, fișiere electronice introduse de destinatari autorizați pentru inițierea, actualizarea sau completarea proceselor de evidență, autorizare, expertizare și circulație a bunurilor culturale mobile; 27.2. documente de ieșire – documente electronice generate automat de sistem ca rezultat al procesării datelor (certIFICATE de export, adeverințe de export, notificări de export, notificări de import, decizii administrative și rapoarte statistice); 27.3. documente tehnologice – documente interne destinate administrării SI RBCM (inclusiv documentele de interoperabilitate: mesaje electronice, protocoale de schimb și documente tehnice aferente integrării cu serviciile guvernamentale conexe);		102	Dispozițiile de la sbp. 27.1–27.3 nu respectă cerințele de claritate și precizie normativă, întrucât nu stabilesc în mod expres și distinct tipurile de documente gestionate de SI RBCM. Enumerările realizate prin formulări generale și paranteze au caracter exemplificativ și nu permit identificarea exactă a documentelor de intrare, de ieșire și tehnologice. Se impune reformularea textului prin prevederea clară, individuală și exhaustivă a fiecărui tip de document, cu eliminarea parantezelor și a formulărilor cu caracter orientativ.	<i>Se acceptă</i>
31.1. pentru cererea de eliberare a certificatului (pct. 30.1) - prefix SI RBCM / tip obiect / an înregistrare / număr secvențial; 31.2. pentru cererea de eliberare a adeverinței (pct. 30.2), - prefix SI		103	Se constată că dispozițiile sbp. 31.1–31.6 nu derivă efectiv din norma generală de la pct. 31. În aceste condiții, se impune reformularea textului pentru a stabili legătura normativă corectă și pentru a asigura claritatea și aplicabilitatea unitară a dispozițiilor.	<i>Se acceptă</i>

RBCM / tip obiect / an înregistrare / număr secvențial; 31.3. pentru raportul de expertiză (pct. 30.3) - prefix SI RBCM / tip obiect / an înregistrare / număr secvențial; 31.4. pentru certificat de export și adeverință de export (pct. 30.4) - prefix SI RBCM / tip obiect / an emitere / număr secvențial; 31.5. pentru notificarea privind introducerea bunurilor culturale mobile (pct. 30.5) - prefix SI RBCM / tip obiect / an / număr secvențial; 31.6. pentru notificarea privind scoaterea bunurilor culturale mobile (pct. 30.6) - prefix SI RBCM / tip obiect / an / număr secvențial;				
31.7. Identificatorul obiectului informațional „Persoană fizică” este IDNP-ul, preluat din Registrul de stat al populației (RSP), iar identificatorul obiectului informațional „Persoana juridică” este IDNO-ul, preluat din Registrul de stat al unităților de drept.		104	La sbp. 31.7, norma este neclară, deoarece nu precizează de unde provine și ce reprezintă tipul identificatorului aferent persoanei fizice și persoanei juridice. Ar fi fost necesar să se specifice că identificatorul obiectului informațional „Persoană fizică” este IDNP-ul, preluat din Registrul de stat al populației (RSP), iar identificatorul obiectului informațional „Persoana juridică” este IDNO-ul, preluat din Registrul de stat al unităților de drept.	<i>Se acceptă</i>
32. Datele gestionate de SI RBCM se structurează în funcție de destinație și nivel de acces, fiind clasificate în:		105	La pct. 32, textul de la alineatul al doilea „Toate datele sunt stocate și procesate în conformitate cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal și cu standardele de securitate SM EN ISO/IEC 27001 și 27002.” urmează a fi eliminat, deoarece la capit. IX se conține reglementarea asigurării securității informaționale a SI RBCM.	<i>Se acceptă Textul al doilea de la pct. 32 a fost eliminat.</i>

34. Clasificatoarele și nomenclatoarele specifice domeniului bunurilor culturale mobile se elaborează și se actualizează de către SECBCM, în baza competențelor sale legale de gestionare a evidenței și a registrului patrimoniului cultural mobil, cu avizul Ministerului Culturii și în coordonare cu STISC, în scopul asigurării interoperabilității și compatibilității cu alte registre de stat. În scopul asigurării interoperabilității și a schimbului de date cu alte sisteme și resurse informaționale de stat, SECBCM înregistrează activele semantice utilizate în Sistemul informațional „Catalogul semantic”.		106	La sbp. 34.1: Se recomandă revizuirea marcajului, întrucât acesta nu rezultă ca o normă din pct. 34. De asemenea, semnalăm că potrivit sbp. 8.2 din proiect, în întregul text s-a optat pentru utilizarea formei abreviate a denumirii „Serviciul de Evidență și Circulație a Bunurilor Culturale Mobile”.	<i>Se acceptă</i> <i>Pct. 34.1 eliminat, propoziția prevăzută la pct. 34.</i>
37.Dezvoltarea și modernizarea SI RBCM se realizează etapizat, în funcție de prioritățile stabilite de posesorul sistemului și deținătorul infrastructural, cu respectarea cerințelor HG nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate și HG 562/2025 privind securitatea cibernetică.		107	În conținutul normei de la pct. 37, textul „de Ministerul Culturii (posesorul sistemului) și Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (STISC) (deținătorul infrastructural)” urmează a fi revizuit, astfel încât să nu conțină referințe la autorități publice concrete, ci să facă trimitere exclusiv la „posesorul sistemului” și „deținătorul infrastructurii”, în conformitate cu prevederile conceptului. Totodată, potrivit pct. 24, deținătorul SI RBCM este SECBCM, autoritatea administrativă subordonată Ministerului Culturii.	<i>Se acceptă</i>
		108	Complementar, atragem atenția că Legea nr. 467/2003 nu operează cu terminologia „deținătorul infrastructural”.	<i>Se acceptă</i> <i>Cuvântul „infrastructural” a</i>

				<i>fost exclus din pct. 37</i>
14. Destinatarul este responsabil pentru modul de accesare și de utilizare a datelor și este obligat să întreprindă măsuri pentru evitarea accesului neautorizat al persoanelor terțe la datele cu caracter personal.	Centrul Național Anticorupție (nr. EHG26/1118 1 din 12.02.2026)	109	Se impune substituirea termenului „responsabil” cu termenul „răspundere”, care are un conținut juridic determinat și consacrat, delimitând în mod clar obligațiile instituite și consecințele nerespectării acestora	<i>Se acceptă Pct. 14 din Anexa nr. 2 a fost reformulat</i>
			Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.36 al Legii nr.100/2017, coroborat cu art.28 al Legii nr.82/2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota de fundamentare a proiectului a fost întocmită cu respectarea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut în Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017), sub rezerva ajustării proiectului potrivit recomandării oferite. Totodată, menționăm că prezentul raport de expertiză anticorupție nu se răsfrânge asupra normelor privind	<i>Se acceptă</i>

			aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul circulației bunurilor culturale mobile”, din considerentul că acestea sunt exceptate de la expertiza anticorupție potrivit art. 28 alin. (2) lit. g) din Legea integrității nr. 82/2017.	
--	--	--	--	--